

رابطه کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و قدرت سود با عملکرد شرکت

علی غدیری شیرازی^۱

فرزین خوش کار^۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۰۱ تاریخ چاپ: ۱۴۰۴/۱۱/۲۸

چکیده

هدف این پژوهش مطالعه‌ی بررسی رابطه کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و قدرت سود با عملکرد شرکت می‌باشد. قابل ذکر است بازده زمانی در این پژوهش محدود به سال‌های ۱۳۹۴-۱۴۰۲ می‌باشد، همچنین این پژوهش دارای سه فرضیه می‌باشد. پژوهش انجام شده از نظر نوع هدف جزء پژوهش‌های کاربردی است و روش پژوهش از نظر ماهیت و محتوایی همبستگی می‌باشد. انجام پژوهش در چارچوب استدلال‌ات قیاسی- استقرایی صورت گرفته است و برای تجزیه و تحلیل فرضیه‌ها از تحلیل پانلی کمک گرفته شده است. نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌های تحقیق نشان داد بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار و مثبت وجود دارد؛ بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد؛ اما رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی با عملکرد شرکت معنی دار نیست.

واژگان کلیدی

کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی، قدرت سود و عملکرد شرکت.

۱. کارشناس ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران. (نویسنده مسئول: ghadiri1985@gmail.com)

۲. گروه حسابداری و مدیریت، موسسه آموزش عالی ناصر خسرو، ساوه، ایران.

مقدمه

کارکرد معیارهای عملیاتی، مالی و اقتصادی جهت ارزیابی عملکرد بنگاهها یک ضرورت به شمار می آید. فلسفه های مختلفی در مورد عملکرد یک شرکت وجود دارد. توانایی یک سازمان برای دستیابی به اهداف تعیین شده برای حفظ سود، داشتن مزیت رقابتی، افزایش سهم بازار و حفظ بقای طولانی مدت، بستگی به استفاده از استراتژی های سازمانی قابل اعمال و برنامه های عملی دارد. محیط تجاری امروز به شدت تحت تأثیر رقابت میان شرکتها و تغییرات سریع فناوری و تغییر مداوم در خواسته ها و نیازهای مشتریان است. مشتریان به طور روزافزون برای کسب محصولات و خدمات بهتر به شرکتها فشار می آورند و شرکتها برای کسب مزیت رقابتی و توفیق در این محیط متلاطم باید مشتریان، خواسته ها و نیازهای آنان را در مرکز توجه و فعالیتهای کسب و کارشان قرار دهند. در برخی موارد، شرکتهای صنعتی و تولدی در کشور، به علت ناتوانی در پاسخگویی به نیازها و فرصتهای محیطی از تولید باز میمانند و نمی توانند عملکرد قابل قبولی را از خود ارائه کنند و در مقابل رقبای خود مغلوب میشوند و به تدریج از چرخه ی تولید کشور حذف میشوند. نرخ شکست شرکتهای تولیدی، همواره به صورت یک معضل بزرگ، نظر سیاستگذاران، تصمیم گیرندگان و مدیران بخشهای اقتصاد هر کشور را به خود جلب کرده است. همانطور که واحدهای تولیدی نقش مهم و اساسی در توسعه ی اقتصادی کشورها ایفا میکنند، در صورت شکست میتوانند نقش منفی در اقتصاد داشته باشند (احمد و همکاران، ۲۰۲۰).

بیان مساله، اهمیت و ضرورت انجام پژوهش

در محیط رقابتی کنونی که یکی از مشخصه های بارز آن کمیابی منابع است، مدیریت و ارزیابی عملکرد، نقشی حیاتی برای سازمان ایفا میکند (آمادو و همکاران^۱، ۲۰۱۲). صاحب نظران و محققان معتقدند، عملکرد، موضوعی اصلی در تمامی تجزیه و تحلیل های سازمانی است و مشکل بتوان سازمانی را تصور کرد که مشمول ارزیابی و اندازه گیری عملکرد نباشد. سازمانها جهت فراهم آوردن بازخورد به مدیران در ارتباط با نیل به اهداف استراتژیک به ارزیابی عملکرد متکی اند (صفایی و خلیلی، ۱۳۹۴). از میان گونه های مختلف شاخصهای عملکرد کلی کسب و کار، دو گروه بیش از بقیه مورد توجه قرار گرفته اند: نخست، شاخصهای مالی (سودآوری) و دوم، شاخصهای عملکرد بازار (رشد). (صحت و یاراحمدی، ۱۳۹۴).

همچنین قدرت سود به سرمایه گذاران نشان داد که شرکت ها در مکان خوبی برای سرمایه گذاری بیشتر در آینده هستند. همانطور که توسط (فاطمه و همکاران، ۲۰۱۹) بیان شد، مفهوم "قدرت سود اشاره به سطح سود شرکتی دارد که انتظار می رود یک شرکت در آینده به دست آورد"؛ بنابراین، قدرت سود عامل مهم دیگری برای سرمایه گذاران برای ارزیابی ثبات مالی آینده محور شرکتها است. علاوه بر این، این شاخص دوره قبل را با دوره آینده عملکرد شرکتها پیوند می دهد. علاوه بر این، قدرت سود به چندین شکل نشان می دهد که مدیران آن شرکتها تجارت خود را از طرف سرمایه گذاران، اعتبار دهندگان و تصمیم گیرندگان دولت به بهترین شکل ممکن اداره می کردند (هروایت و همکاران، ۲۰۱۹)؛ بنابراین، مدیران طبق قرارداد عامل اصلی متعهد خواهند شد تا عملکرد شرکتها را به حداکثر برسانند. از طرفی دیگر گزارش های مالی باکیفیت به عنوان گزارش هایی که کامل، بی طرفانه و عاری از خطا هستند و اطلاعات

مفیدی را برای پیش‌بینی موقعیت اقتصادی و عملکرد شرکت ارائه می‌دهند تعریف می‌شود (گینور و همکاران^۲، ۲۰۱۶). از طرفی عملکرد یکی از مهم‌ترین سازه‌های مورد بحث در پژوهش‌های مدیریتی است و بدون شک مهم‌ترین معیار سنجش موفقیت محسوب می‌شود. به عبارتی موفقیت سازمان‌ها را می‌توان در آینه عملکرد مشاهده نمود. در این رابطه تحقیقات نشان داده‌اند که کیفیت گزارشگری مالی خوب می‌تواند به شرکت کمک کند تا پاسخگویی خود را ارتقا دهند و از طرفی سطح بالاتری از پاسخگویی بر عملکرد شرکت تأثیر مثبت خواهد گذاشت.

در این راستا، حاکمیت شرکتی سازوکار و ساختاری است که توسط شرکت برای کنترل مدیران و کمک به دستیابی به اهداف تعیین شده توسط سهامداران و سایر ذینفعان تعیین شده است. یکی از اهداف اصلی افزایش عملکرد شرکتها بود (فاما ۱۹۸۰)؛ بنابراین، عملکرد بالای شرکت و ایجاد ثروت پایدار برای سهامداران نیازمند یک سیستم حاکمیت شرکتی خوب است (شلیفر و ویشنی، ۱۹۹۷). در این راستا، حسابرسی کیفیت (چینگ و همکاران، ۲۰۱۵؛ سیار، ۲۰۱۵؛ ضیایی، ۲۰۱۴؛ فان و همکاران، ۲۰۲۰؛ جوسو و همکاران، ۲۰۱۳) و اطلاعات حسابداری برای تصمیم گیرندگان و عملکرد شرکت‌ها مهم هستند.

از آنجایی که حداقل تحقیقات در زمینه کیفیت اطلاعات حسابداری در کشور انجام شده است، مطالعه حاضر اثرات کیفیت اطلاعات حسابداری را بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بررسی خواهد کرد. علاوه بر این، این مطالعه با تعیین تأثیر کیفیت حسابرسی (که توسط چهار شرکت بزرگ حسابرسی مشخص می‌شود) بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، شکاف‌ها را پر می‌کند. از سوی دیگر، مطالعات تأثیرات قدرت سود بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را برجسته نکرد. علاوه بر این، مطالعه حاضر به بررسی اثرات قدرت سود بر عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد. نتایج این مطالعه از نظریه نمایندگی حمایت می‌کند و اهمیت نقش مکانیسم‌های حاکمیت شرکتی را در بهبود عملکرد شرکت‌ها و پایدار نگه داشتن اقتصاد کشور را تایید می‌کند.

با توجه به مباحث مطرح شده در بالا هدف اصلی این پژوهش این است که بدانیم آیا کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و قدرت سود با عملکرد شرکت رابطه دارند یا خیر؟

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

کیفیت گزارشگری مالی

نقش اصلی گزارشگری مالی انتقال اثر بخش اطلاعات مالی به افراد برون سازمانی به روش معتبر و به موقع است (بولو، ۱۳۹۶)، که یکی از اهداف عمده آن فراهم ساختن اطلاعات لازم برای ارزیابی عملکرد و توان سودآوری بنگاه اقتصادی است. شرط لازم برای دست‌یابی به این هدف، ارائه اطلاعات مالی به نحوی است که ارزیابی عملکرد گذشته را ممکن سازد و در سنجش توان سودآوری و پیش‌بینی فعالیت‌های آتی بنگاه اقتصادی موثر واقع گردد (نیکبخت و همکاران، ۱۳۹۹). در این میان، درماندگی مالی اخیر شرکت‌های بزرگ و بین‌المللی از جمله انرون و ورلداکام از یک طرف و افزایش شمار تقلب در گزارشگری مالی، موجب بروز نگرانی‌هایی درباره کیفیت گزارشگری مالی و خدشه دار شدن اعتبار حسابداری شده است. حرفه حسابداری و حسابرسی نیز در راستای چاره‌جویی و جلب اعتماد عمومی از دست رفته، به تدبیر راهکارهایی همچون تغییر رویکرد تدوین استانداردهای حسابداری از استانداردهای

مبتنی بر قواعد به استاندارد های مبتنی بر اصول، تأکید بر استقلال حسابرسان و نظام راهبری شرکتی برای حمایت از منافع سهام داران جزء و تنظیم مقررات انتظامی حرفه حسابداری و حسابرسی پرداخته است؛ اما با وجود ساز و کارهای نظارتی یکسان بر گزارش گری مالی شرکت ها، به نظر می رسد که شرکت ها از کیفیت گزارش گری مالی یکسانی برخوردار نیستند و این امر بیان گر آن است که احتمالاً عوامل متعدد دیگری باعث ایجاد تفاوت در کیفیت گزارش گری مالی شرکت ها می شود (نیکو مرام و بادآورنهندي، ۱۳۹۹).

کیفیت گزارش گری مالی به محدوده ای اشاره دارد که در آن، گزارش های مالی شرکت، وضعیت اقتصادی و عملکرد آن را در طی یک دوره زمانی اندازه گیری و به صورت صادقانه ارائه می کند. اگر چه در ادبیات مربوط به کیفیت گزارش گری مالی و به ویژه کیفیت سود، با تأکید بر اصول حسابداری حاکم بر گزارش گری مالی، به طور ضمنی بر کیفیت صورت های مالی متمرکز شده است، ولی بحث جامع در خصوص کیفیت گزارش گری مالی باید فراتر از کیفیت صورت های مالی باشد، زیرا شرکت ها اطلاعات مالی خود را می توانند با استفاده از روش های دیگری به غیر از صورت های مالی هم چون نشریات مالی، گزارش تحلیل گران، سخنرانی ها، مراکز اطلاع رسانی اینترنتی و غیره منتشر نمایند. از طرف دیگر، گزارش گری مالی فقط یک محصول نهایی نیست، بلکه فرآیندی متشکل از چندین جزء می باشد که کیفیت گزارش گری مالی در نهایت بستگی به کیفیت هر بخش از فرآیند گزارش گری مالی دارد. علاوه بر این، رویکرد های متفاوت دیگری در خصوص ارزیابی کیفیت گزارش گری مالی وجود دارد که می توان آن ها را در دو گروه طبقه بندی نمود. گروه اول رویکرد مبتنی بر نیاز استفاده کنندگان می باشد که بر مسائل مرتبط با ارزیابی و سودمندی اطلاعات مالی برای استفاده کنندگان تمرکز دارد. چارچوب نظری هیات استانداردهای حسابداری مالی اولین نمونه از این مدل می باشد و بر اساس اهداف کلی گزارش گری مالی یعنی فراهم کردن اطلاعات سودمند برای استفاده کنندگان جهت اتخاذ تصمیمات سرمایه گذاری و اعطای اعتبار و نظایر آن تعریف شده است. گروه دوم، رویکرد مبتنی بر حمایت از سرمایه گذاران و سهام دار می باشد که بر مسائل مرتبط با نحوه اداره شرکت و مباشرت تأکید دارد. در این گروه، کیفیت گزارش گری مالی به طور عمده بر حسب افشای کامل و منصفانه برای سهام داران تعریف می شود و کیفیت گزارش گری مالی عبارت است از اطلاعات مالی کامل و شفاف که مانع گمراهی یا ایجاد ابهام برای استفاده کنندگان شود (جونز^۳ و بلنچت، ۲۰۱۱).

از زمان تدوین مبانی نظری گزارشگری مالی و استانداردهای حسابداری، پژوهش های متعددی درباره ی کیفیت اطلاعات مالی گزارش شده از طریق سیستم حسابداری انجام شده است. نتایج پژوهش های انجام شده توسط گلوستن و میلگروم^۴ (۱۹۸۵)، امیهود و مندلسون^۵ (۱۹۸۶)، دیاموند و ورکچیا^۶ (۱۹۹۱) و ایسلی و اوهارا^۷ (۲۰۰۳) نشان می دهد که افزایش کیفیت اطلاعات مالی به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی و در نتیجه، کاهش هزینه حقوق صاحبان سهام منجر می شود. همچنین پژوهش های انجام شده توسط هیلی، هاتون و پاپلو و همکاران^۸ (۱۹۹۹) بیان گر آن است که بهبود

3 Jonz

4 Gleston and Milgrom

5 Amihud and Mendelson

6 Dhamond and Verrecchia

7 Easley and O Hara

8 Palepo, Healy & Hutton

گزارشگری مالی موجب افزایش درجه نقدشوندگی سهام و بهبود عملکرد سهام می شود. ورکچیا و لئوز^۹ (۲۰۰۴) نشان دادند که کیفیت پایین گزارشگری مالی منجر به ایجاد ریسک اطلاعات و افزایش هزینه سرمایه می شود (بولو، ۱۳۹۶). سان^{۱۰} (۲۰۰۵) پژوهشی انجام داد که نتایج آن نشان می دهد، پیش بینی کیفیت بالا برای گزارشگری مالی در زیر ساخت ساخت های قانونی، سیاسی و اقتصادی موجب بهبود کارایی تخصیص سرمایه می شود. راج گوپال و وینکتچالم^{۱۱} (۲۰۰۵) نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی از لحاظ آماری با نوسانات بازده سهام دارای رابطه منفی می باشد. وردی^{۱۲} (۲۰۰۶) در پژوهشی اثبات نمود که گزارشگری مالی با کیفیت به افزایش کارایی سرمایه گذاری کمک می کند. اختیار عمل مدیران در استفاده از اصول تحقق و تطابق، برآورد و پیش بینی از جمله عواملی است که کیفیت گزارشگری مالی را به طور اعم و کیفیت سود را به طور اخص تحت تاثیر قرار می دهد. از یک سو، به دلیل آگاهی بیشتر مدیران از امورات شرکت، انتظار می رود که به گونه ای اطلاعات تهیه و ارائه گردد که وضعیت شرکت را به بهترین نحو منعکس کند. از سوی دیگر، ممکن است بنا به دلایلی نظیر ابقا در شرکت، دریافت پاداش و سایر عوامل، مدیریت خواسته یا ناخواسته از طریق فرایند مدیریت سود، وضعیت مالی شرکت را به صورت مطلوب جلوه دهد؛ بنابراین کیفیت گزارشگری مالی شرکت ها، تحت تاثیر اقدامات و صلاحیت مدیریت جهت بهتر نشان دادن وضعیت مالی، دست خوش تغییرات می شود و پایین می آید (خواجوی و ناظمی، ۱۳۸۴).

کیفیت حسابرسی

در این پژوهش همان گونه که بحث شد، تأثیرات مشترک فشارهای نهادی، هویت اجتماعی و تنوع صاحبکار بر کیفیت حسابرسی مورد بررسی قرار می گیرد. این بررسی اگرچه به دنبال شناخت تأثیر این عوامل کمتر شناخته شده بر روی کیفیت حسابرسی است، اما در بطن خود، اهمیت موضوع حسابرسی و کیفیت حسابرسی برای پژوهشگران، دانشگاهیان، سرمایه گذاران، صاحبان شرکت ها و مؤسسات حسابرسی و.. را نیز در نظر دارد؛ بنابراین در مرحله اول سؤالی که مطرح می شود این است که اساساً چرا مبحث کیفیت حسابرسی مورد توجه پژوهشگران مالی قرار می گیرد؟ و ارتقای کیفیت حسابرسی و یا کاهش آن و در نتیجه شناسایی عوامل مؤثر بر آنچه تأثیراتی در حرفه حسابرسی دارد؟. برای این منظور در درجه اول باید مفهوم حسابرسی، اهمیت کیفیت حسابرسی، تعاریف مختلف از حسابرسی و چارچوب کیفیت حسابرسی برای درک آن مورد بررسی قرار گیرند تا از طریق این آگاهی بتوان به اهداف، پیامدها و حتی شاخص های تأثیرگذار در کیفیت حسابرسی پی برد. در فرآیند گزارشگری اطلاعات حسابداری، هدف حسابرسان زدودن تحریفات و اشتباهات احتمالی موجود در اطلاعات حسابداری است. حسابرسی عموماً منجر به تولید اطلاعات جدید اقتصادی نمی شود، اما می تواند ارزش اطلاعات اقتصادی تهیه شده به وسیله فرآیند حسابداری را افزایش دهد (یعقوب نژاد و امیری، ۱۳۸۸). گرچه کیفیت حسابرسی بخشی از کیفیت گزارشگری مالی است، زیرا حسابرسی با کیفیت بالا، قابلیت اتکای گزارش های مالی را افزایش می دهد؛ اما این افزایش قابلیت اتکا به واسطه اعتبار بخشی بیشتر درباره منصفانه بودن صورت های مالی در انعکاس شرایط اقتصادی شرکت ایجاد می شود. باید به این نکته توجه داشت که کیفیت حسابرسی، تنها زیرمجموعه کیفیت گزارشگری مالی نیست. کیفیت گزارشگری مالی تحت تأثیر کیفیت صورت های مالی قبل از حسابرسی که جزء

9 Leuz and ercchia

10 Sun

11 Rajgopal and Venkatachalam

12 Verdi

ورودی‌های فرآیند حسابرسی هستند، نیز می‌باشد. کیفیت صورت‌های مالی حسابرسی شده پیشین به‌وسیله سیستم گزارشگری مالی و ویژگی‌های ذاتی شرکت که زیربنای اقتصادی شرکت را به تصویر می‌کشند، تعیین می‌گردند. بنابراین کیفیت گزارشگری مالی تابعی از کیفیت حسابرسی، کیفیت سیستم گزارشگری مالی و ویژگی‌های ذاتی شرکت می‌باشد. (وجودی نوبخت و غفاریان، ۱۳۹۵؛ به نقل از دیفوند و ژانگ، ۲۰۱۴) این رابطه به‌صورت زیر نشان داده می‌شود:

$$FRQ = f(AQ, R, I) \frac{\partial FRQ}{\partial AQ} > 0$$

در رابطه فوق:

FRQ: کیفیت گزارشگری مالی

AQ: کیفیت حسابرسی

R: سیستم گزارشگری مالی شرکت

I: ویژگی‌های ذاتی شرکت

اما تعریف واحد و جهانشمولی از کیفیت حسابرسی در دست نیست و پژوهشگران زیادی به ارائه تعریف از مفهوم کیفیت حسابرسی پرداخته‌اند. اصطلاح کیفیت حسابرسی برای حساب‌رسان و کاربران صورت‌های مالی معانی متفاوتی دارد. کاربران زمانی حسابرسی را با کیفیت تلقی می‌کنند که در نتیجه‌ی آن این اطمینان حاصل شود که صورت‌های مالی فاقد هرگونه اشتباه و تقلب است (بیکر و همکاران ۱۳، ۱۹۹۸) کیفیت حسابرسی در اغلب پژوهش‌های تجربی انجام شده پیرامون کیفیت حسابرسی به‌نوعی در رابطه با ریسک حسابرسی تعریف شده است. ریسک حسابرسی، ریسکی است که حسابرسی درباره صورت‌های مالی حاوی تحریف‌های با اهمیت، نظر نامعتبر ارائه کند. یکی از نخستین و موردقبول‌ترین تعریف از کیفیت حسابرسی مربوط به دی آنجلو (۱۹۸۱) است که کیفیت حسابرسی را به‌عنوان احتمال ارزیابی بازار از (الف) تحریف‌های با اهمیت موجود در صورت‌های مالی که توسط حساب‌رس کشف شده است و (ب) گزارش تحریف‌های مذکور، تعریف نموده است. به‌این ترتیب مطابق با این تعریف اشتباه اول باید کشف شود و دوم اینکه اشتباه کشف شده، باید گزارش شود. قسمت اول این تعریف به ظرفیت‌های حرفه‌ای ۱۴ (شایستگی) حساب‌رس و قسمت دوم به استقلال ۱۵ حساب‌رس بستگی دارد؛ بنابراین تعریف، از آنجا که تضاد منافع بین استفاده‌کنندگان و تهیه‌کنندگان اطلاعات منجر به افزایش تقاضا برای حسابرسی می‌شود؛ بنابراین استقلال باید ویژگی بنیادی حسابرسی باشد.

اکثر تعاریف دیگر از کیفیت حسابرسی، به‌رغم تفاوت‌ها، برخی از ویژگی‌های تعریف دی آنجلو را بازتاب می‌دهند. (حساس یگانه و قنبری، ۱۳۸۵)؛ اما این تعریف دارای نقاط ضعفی نیز می‌باشد. به‌عنوان مثال تعریف دی آنجلو، بینشی در خصوص عوامل متعددی که توانایی حساب‌رسان برای کشف تحریف‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد، فراهم نمی‌کند. همچنین این تعریف به‌صورت تلویحی تقلب و (نه لطفی از کیفیت حسابرسی) را تعریف می‌کند، زیرا حسابرسی که دانسته در گزارش یک تحریف یا اهمیت قصور می‌کند، مرتکب تقلب می‌شود.

13 Becker

14 Technological Capabilities

15 Independence

قدرت سود

در اواسط قرن اندازه گیری سود به شکل ادواری برای واحدهای تجاری شاید هدف نخست فرآیند حسابداری باشد. اصطلاح سود یکی از غیر ثابت ترین مفاهیم در دنیای تجارت است. سود حسابداری بر مبنای فرض تعهدی و در چارچوب اصول پذیرفته شده حسابداری اندازه گیری میشود.

سود عبارتست از مازاد درآمدها نسبت به هزینه ها برای یک دوره حسابداری معین که معرف افزایش خالص در حقوق صاحبان سهام و ناشی از فعالیتهای انتفاعی مستمر واحد تجاری و عملیات فرعی، رویدادهای تصادفی و سایر عملیات، رویدادها و شرایط موثر بر واحد تجاری است که طبق اصول پذیرفته شده حسابداری شناسایی و اندازه گیری می شود. بطور کلی می توان گفت هدف از اندازه گیری سود عبارتست از تعیین این که وضعیت یک واحد تجاری در نتیجه عملیاتی که طی یک دوره معین انجام داده به چه میزان بهبود یافته است.

سود حسابداری به عنوان یکی از اجزای اصلی عملکرد مالی محسوب می شود. افشاء اطلاعات مربوط به سود با هدف تسهیل درک عملکرد مالی یک دوره و کمک به استفاده کنندگان صورتهای مالی به منظور تصمیم گیری در مورد میزان اتکاء به نتایج دوره های قبل جهت ارزیابی نتایج بالقوه دوره های آتی صورت می گیرد (کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۴، ۱۲۲) براین اساس، کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، از اطلاعات سود حسابداری به عنوان اطلاعاتی سودمند و مربوط در فرآیند تصمیم گیری یاد می کند.

سودمندی و مربوط بودن سود حسابداری

سود یکی از اقلام مهم و اصلی صورتهای مالی است که در زمینه های مختلف کاربردهای متفاوت داشته است، بعضی از این کاربردها به شرح زیر است :

سود به عنوان یک ابزار پیش بینی قابل کاربرد است. هیات استانداردهای حسابداری مالی در آمریکا در بیانیه شماره ۱ از مفاهیم حسابداری مالی بیان می کند که سرمایه گذاران و بستانکاران تمایل به ارزیابی جریان های نقدی آتی شرکت دارند. براین اساس آنها فرض می کنند که بین سود مورد گزارش و جریان های نقدی رابطه وجود دارد (فاسب، ۱۹۷۸). بر اساس نتایج تحقیق انجام شده توسط بک مستر ۱۶ و همکارانش (۱۹۷۷) ارقام سود حسابداری تاریخی می تواند مبنایی برای پیش بینی سودهای آتی محسوب شود و در نتیجه سود می تواند به عنوان ابزاری برای پیش بینی محسوب گردد. سود مبنایی برای محاسبه مالیات و توزیع مجدد ثروت بین افراد است. اگرچه سود مشمول مالیات، براساس قوانین و مقررات کشورهای مختلف به گونه ای متفاوت محاسبه و مالیات متعلقه توسط دولت اخذ خواهد شد ولی باین همه سود مذکور در همه کشورها به کمک سیستم حسابداری تهیه خواهد شد (ریاحی بلکوئی، ۱۳۹۶).

سود به عنوان مبنایی جهت تعیین سود قابل تقسیم محسوب می شود. براین اساس، رقم سود را به عنوان شاخصی از بیشترین مبلغی که می توان بین سهامداران توزیع و یا در شرکت مجدداً سرمایه گذاری نمود، می دانند. اغلب ادعا می شود که سود خالص حسابداری نشانه ای از توانایی شرکت، به پرداخت سود تقسیمی است و در واقع هنگامی که مدیریت، سود تقسیمی را بر مبنای درصد مشخصی از سود خالص پرداخت نماید، می توان بپیش بینی سود خالص، سود تقسیمی آینده را که سرمایه گذار دریافت خواهد کرد، محاسبه نمود (هندریکسون و وان بردا، ۱۹۹۲) ۱۷. بیوراز جمله محققینی

است که براین اساس مدلی تحت عنوان مدل ارزشیابی سودتقسیمی برای فرمول بندی نقش سودحسابداری در تعیین ارزش شرکت ارائه نموده است. وی در این باره، قیمتهای جاری اوراق بهادار را به عنوان تابعی از سود تقسیمی مورد انتظار آینده در نظر می گیرد. براین اساس، سودهای تقسیمی در آینده خودتابعی از سودهای آتی خواهد بود. در این رابطه نیز می توان از سودحسابداری جاری برای پیش بینی سودهای آتی استفاده نمود. بنابراین، سودجاری می تواند حاوی اطلاعات مفید به خاطر توانایی آن در پیش بینی سودهای آتی باشد؛ (بیور، ۱۹۹۸)^{۱۸}

سود به عنوان رهنمودی جهت سنجش کارایی مدیران به حساب می آید. از جمله اهدافی که در تهیه و افشاء صورتهای مالی دنبال می شود انعکاس وظیفه مباشرتی مدیریت یا حسابداری آنها در قبال منابعی است که در اختیار آنها قرار گرفته است. استفاده کنندگان صورتهای مالی برای اتخاذ تصمیمات اقتصادی غالباً خواهان ارزیابی وظیفه مباشرتی یا حسابداری مدیریت هستند. به عنوان نمونه، بعضی از این تصمیمات اقتصادی می تواند شامل مواردی از قبیل فروش یا حفظ سرمایه گذاری در واحد تجاری و انتخاب مجدد یا جایگزینی مدیران باشد (ریاحی بلکوئی، ۱۳۹۶).

درمبانی نظری گزارشگری مالی در ایران نیز در مورد کاربرد سود به این صورت اشاره شده است: صورتهای عملکرد مالی (صورت سود و زیان و سود جامع) در غالب موارد زیر به اهداف گزارشگری مالی کمک می نمایند :

الف : ارائه اطلاعات به استفاده کنندگان به منظور قادر ساختن ایشان در امر بررسی ارزیابی های قبلی از عملکرد مالی دوره های گذشته و در صورت لزوم اصلاح ارزیابی های آنها از عملکرد دوره های آتی.

ب: ارائه گزارشی از نتایج وظیفه مباشرت مدیریت به منظور قادر ساختن استفاده کنندگان به ارزیابی عملکرد گذشته مدیریت و ایجاد مبنایی جهت شکل گیری انتظارات آتی در مورد عملکرد مالی (کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، ۱۳۸۴).

محدودیت های سود حسابداری

به طور خلاصه، بعضی از محدودیت های موجود در سود حسابداری به شرح زیر است :

استفاده از مبنای تعهدی در گزارش سود باعث می شود که جریان های نقدی و تعهدی همیشه با هم برابر نباشند و در بسیاری از موارد ممکن است شرکت مبلغی را به عنوان سود شناسایی کند و از سوی دیگر وجهی در دست نداشته باشد که به عنوان سود تقسیمی پرداخت کند. از این روش شناسایی سود به خودی خود، پرداخت سود تقسیمی را تضمین نمی کند (ریاحی بلکوئی ۱۳۹۶).

آزاد بودن مدیریت در انتخاب روش های مختلف و هموار سازی سود توان پیش بینی سود را بر اساس سودهای گذشته کاهش می دهد. مدیریت سعی دارد روند سودآوری را به گونه ای ارائه نماید که نوسانات کمتری داشته باشد و در نتیجه ریسک شرکت کمتر جلوه نماید و در نهایت موجب رشد قیمت سهام، ارزش شرکت و حداکثر کردن منافع خود شود (همان منبع، ۵۲۵).

اگرچه ممکن است سود بازده و ریسک سهام رابطه داشته باشد ولی همبستگی آن کامل نیست و عوامل دیگری نیز باریسک و بازده در ارتباطند. بنابراین، سود حسابداری متفاوت از بازده سرمایه گذاری است و در نتیجه همیشه سود پیش بینی شده با جریانهای نقدی آتی برابر نیست (هندریکسون و ونبردا، ۱۹۹۲).

بخشی از نقاط ضعف سودحسابداری، به خصوص، توانایی سوددرپیش بینی بازده و ریسک دارایی های مالی، از جمله ریسک و بازده سهام، می تواند ناشی از تنوع و تعدد در تعریف مفهوم و نظریه های مربوط به سود در ادبیات حسابداری باشد. بنابراین، بیان مفاهیم و نظریه های مذکور تاحدی از لحاظ نظری به درک رابطه مذکور کمک خواهد نمود (ر یاحی بلکوئی، ۱۳۹۶).

واضح است که رویدادها، عملیات و فعالیتهای مالی یک واحد تجاری در طول عمر آن و به طور مستمر رخ می دهد. بنابراین، سود واحد تجاری رانمی توان با اطمینان کامل قبل از پایان عمر واحد تجاری اندازه گیری نمود. ولی، محاسبه سود بر مبنای عمر کل شرکت نیز نخواهد توانست اطلاعات مفیدی را ارائه کند. از طرف دیگر، محاسبه سود نمی تواند علت شکست یا موفقیت واحد تجاری را مشخص کند.

به عنوان مثال، ممکن است علت شکست شرکت بدشانسی یا کارآمدی مدیر باشد. از این رو برای این که بتوان عملکرد شرکت را به شیوه ای مناسب ارزیابی نمود، آگاهی از منابع و علت های ایجاد سود دارای اهمیت زیادی است. علاوه بر این، اصطلاح سودیکی از بی ثبات ترین مفاهیم در دنیای تجارت بوده و حسابداری آنقدر توسعه نیافته است که به توان سود را به گونه ای تعریف کند که مورد قبول همگان باشد. با این وجود، در حسابداری دو مفهوم از سود مطرح گردیده است. (سود عملیاتی جاری و سود جامع) که به عنوان اجزای اصلی عملکرد مالی شرکت محسوب میشود (هندریکسون و ونبردا، ۱۹۹۲).

عملکرد شرکت ها

عملکرد واژه ای است که مفهوم فعالیت برای انجام کار و نتیجه آن فعالیت را یکجا در بردارد. در حقیقت عملکرد نتیجه عمل است. لذا به رفتارهای بالفعل و قابل مشاهده و اندازه گیری عملکرد گفته می شود. (میرفلاح و همکاران، ۱۳۹۸). همچنین به نتایج بدست آمده از صرف منابع و یا به عبارت کامل تر تلفیق اثربخشی و کارآیی، عملکرد اطلاق میشود که بدون شک به عنوان مهمترین معیار سنجش موفقیت شرکتها به حساب می آید. (باقری و همکاران، ۱۳۹۷) عملکرد یکی از مفاهیم بنیادین در مدیریت محسوب میشود چرا که بسیاری از وظایف مدیریت بر اساس آن شکل میگیرد. به عبارتی موفقیت سازمانها را میتوان در آینه عملکرد کارکنان مشاهده نمود (یاچ، ۲۰۱۰). فرهنگ انگلیسی آکسفورد عملکرد را به عنوان «اجرا، به کار بستن، انجام دادن هر کار منظم یا تعهد شده» تعریف میکند. این تعریف علاوه بر اینکه با ستاده ها و برونداها مرتبط است نشان میدهد که عملکرد با انجام کار و نتایج حاصله ارتباط تنگاتنگ دارد؛ بنابراین عملکرد را میتوان به عنوان "رفتار" تلقی کرد.

در تعریف میلر و استیونس (۲۰۱۲) عملکرد کار واقعی است، که بمنظور تضمین دستیابی سازمان به مأموریت تعریف شده خویش، انجام میشود. عملکرد را میتوان به عنوان راهی برای رساندن سازمان به مأموریت تعریف شده خویش و کاری که برای سازمان سود می آورد تعریف کرد (سلطانی و همکاران، ۱۳۹۴)

در مجموع عملکرد را میتوان صرفاً به عنوان نتایج در نظر گرفت. عملکرد عبارت است از هر چیزی که شخص به عنوان سابقه از خود به جای میگذارد و صرف نظر از هدف به وجود می آید. عملکرد باید به عنوان نتایج کار تعریف شود زیرا قویترین پیوند را با اهداف استراتژیک سازمان، رضایت مشتری و درآمدهای مالی دارد (صحت و یاراحمدی، ۱۳۹۴).

پیشینه داخلی پژوهش:

صفرزاده بندری و همکاران (۱۴۰۳) به بررسی رابطه بین ویژگی های مدیر مالی و کیفیت گزارشگری مالی پرداختند.

نتایج پژوهش مبین این موضوع است که افزایش دوره تصدی و حضور زنان به عنوان مدیر مالی در شرکت، سبب کاهش کیفیت گزارشگری مالی می شود. همچنین نتایج پژوهش در خصوص تاثیر منفی مدیران مالی با سابقه حسابرسی بر کیفیت گزارشگری مالی از معنی داری لازم برخوردار نمی باشد. در مجموع شواهد حاصل شده مبین نقش قابل ملاحظه مدیران مالی در ساختار حاکمیت شرکتی و گزارشگری مالی بوده که ضرورت توجه خاص قانون گذاران به این جایگاه را مشخص می سازد.

علوی و همکاران (۱۴۰۲) به بررسی تاثیر اندازه مؤسسه حسابرسی بر کیفیت حسابرسی در مؤسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران پرداختند. نتایج حاصل از آزمون فرضیه ها، نشان دهنده رابطه مثبت و معنی دار بین متغیرهای کیفیت حسابرسی شامل تعداد شرکاء، تعداد کارکنان حرفه ای، تعداد حسابداران رسمی، تعداد کارها، قدمت مؤسسه حسابرسی بر کیفیت گزارش های حسابرسی و رابطه منفی معنی دار میان متغیر درآمد سالیانه، بر کیفیت گزارش های حسابرسی است.

اخترشناسو همکاران (۱۴۰۱) به بررسی تاثیر اختلاف سود حسابداری با درآمد مشمول مالیات بر کیفیت حسابرسی با تأکید بر نقش کیفیت سود پرداختند. یافته ها حاکی از آن است که کیفیت سود بر رابطه بین اختلاف سود حسابداری با درآمد مشمول مالیات و کیفیت حسابرسی، نقش تعدیلکننده دارد، بنابراین شرکتهایی که اختلاف سود حسابداری با درآمد مشمول مالیات زیاد دارند، از کیفیت حسابرسی بالاتری برخوردار هستند. همچنین اختلاف سود دفتری-مالیاتی بیانگر یک معیار قابل مشاهده برای کیفیت سود میباشد که تصمیمات حسابرسان را تحت تأثیر قرار میدهد.

واحدیان و همکاران (۱۴۰۱) در تحقیقی با عنوان نقش تعدیلگر هزینه های تحقیق و توسعه بر رابطه بین محدودیت های مالی و تقسیم سود بر عملکرد شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران نشان دادند رابطه معکوس و معناداری بین محدودیت های مالی و ارزش شرکت های دارویی وجود دارد.؛ بین تقسیم سود و ارزش شرکت های دارویی رابطه مستقیم و معناداری وجود دارد؛ و هزینه های تحقیق و توسعه بر رابطه بین محدودیت های مالی و ارزش شرکت و هزینه های تحقیق و توسعه بر رابطه بین تقسیم سود و ارزش شرکت تأثیر معناداری دارد.

حقیقت شهرستانی و همکاران (۱۴۰۰) در بررسی تأثیر اثربخشی حسابرسی داخلی و کیفیت گزارشگری مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیر و حسابرسی نشان دادند کیفیت گزارشگری مالی و اثربخشی حسابرسی داخلی منجر به کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیر و حسابرسان می گردد. همچنین تأثیر کیفیت گزارشگری مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی مدیر-حسابرس با وجود حسابرسان داخلی اثربخش تشدید می شود

بحرینی و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی تاثیر پایداری و قدرت سود بر ارزیابی سهام عادی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج بدست آمده نشان می دهد، پایداری و قدرت سود بر ارزیابی سهام عادی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بازده مورد انتظار سهامداران را تامین می کند و ایجاد انگیزه در سرمایه گذاران می شود و همچنین مدیران شرکت ها برای جلب نظر مساعد اعتباردهندگان وضعیت مطلوبی را به نمایش می گذارند تا ضمن جذب سرمایه، اعتباردهندگان را ترغیب نمایند شرکت توانایی باز پرداخت بدهی خود را در تاریخ سررسید خواهد داشت.

اکبری و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی تأثیر رقابت در بازار محصول بر عملکرد مالی با تعدیل کنندگی کیفیت افشای اطلاعات شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. رقابت در بازار محصول بر عملکرد مالی تأثیر

می‌گذارد. همچنین کیفیت افشای اطلاعات رابطه بین رقابت در بازار محصول و عملکرد مالی را تعدیل می‌کند؛ به طوری که با ورود متغیر تعدیل کننده میزان توضیح دهنده متغیر وابسته توسط متغیرهای توضیحی افزایش می‌یابد. رسفیجانی و همکاران (۱۴۰۰) به بررسی بررسی تأثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت پرداختند. نتایج نشان داد حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی و پایداری شرکت تأثیرگذار است. همچنین پایداری شرکت بر عملکرد مالی تأثیرگذار است. نتایج همچنین نشان داد حاکمیت شرکتی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت بر عملکرد مالی تأثیرگذار است. نقش میانجی کارایی زیست محیطی و سیستم مدیریت سلامتی و ایمنی در رابطه میان حاکمیت شرکتی و عملکرد مالی تایید شد؛ اما توسعه جامعه و مدیریت محیط زیست، تعهد و ظرفیت توسعه اجتماعی این رابطه را میانجی نمی‌کنند.

پیشینه خارجی پژوهش:

احنف علی آلسمدی (۲۰۲۳) در تحقیقی با عنوان اثرات کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و قدرت سود را بر عملکرد شرکت‌ها نشان دادند که قدرت سود، کیفیت حسابرسی و کیفیت گزارشگری مالی تأثیرات مثبتی بر عملکرد شرکت‌ها دارد. تئوری نمایندگی تایید می‌کند که کیفیت گزارشگری مالی و کیفیت حسابرسی قابلیت اتکای صورت‌های مالی را افزایش می‌دهد و عدم تقارن اطلاعاتی را کاهش می‌دهد.

ژیانگ و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان احساسات سرمایه‌گذار، هزینه‌های تحقیق و توسعه و عملکرد شرکت، نشان دادند هزینه‌های تحقیق و توسعه به طور کلی عملکرد شرکت را در دوره‌های خوش‌بینی (بدبینی) افزایش (کاهش) می‌دهد. با توجه به کانال‌هایی که احساسات سرمایه‌گذار بر رابطه عملکرد شرکت مخارج تحقیق و توسعه تأثیر می‌گذارد، اثرات زمان‌بندی بازار نشان می‌دهد که شرکت‌هایی که زمان انتشار سهام در دوره‌های خوش‌بینی را تجربه می‌کنند، رابطه مثبتی را با عملکرد -مخارج تحقیق و توسعه تجربه می‌کنند، درحالی‌که شرکت‌هایی که خرید مجدد سهام را در دوره‌های بدبینانه آغاز می‌کنند. یک رابطه منفی با عملکرد شرکت و مخارج تحقیق و توسعه دارند.

مارزیانا و مرزوک (۲۰۲۲) به بررسی رابطه تحصیلات، تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی و مدیریت سود با دقت سود بر اساس ۳۹۱ مشاهده از شرکت‌هایی که توسط تحلیلگران از سال ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۴ در مالزی پرداختند. نتایج نشان داد که شرکت‌های تحت سلطه کمیته حسابرسی دقت سود بالاتری دارند. علاوه بر این، تحصیلات، تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی با دقت سود رابطه دارد.

اوه و همکاران (۲۰۲۲) به بررسی رابطه مدیریت پایداری شرکت و تأخیر گزارش حسابرسی با توجه به نقش تعدیلگر اندازه حسابررس و کیفیت سود در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداختند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد رابطه بین مدیریت پایداری شرکت و تأخیر گزارش حسابرسی در روند منفی معنادار بود. این بدان معناست که شرکت‌هایی که فعالانه در مدیریت پایداری شرکت شرکت می‌کنند تأخیر گزارش حسابرسی کوتاه‌تری نسبت به شرکت‌هایی که انجام نمی‌دهند دارند. دوم، رابطه بین مدیریت پایداری شرکت و تأخیر گزارش حسابرسی با توجه به اندازه حسابررس، فقط در گروهی که اندازه حسابررس بزرگ بود، روند منفی معنی‌داری را نشان داد. ثالثاً، رابطه بین مدیریت پایداری شرکت و تأخیر گزارش حسابرسی با توجه به کیفیت سود، تنها در گروه با سود خوب، روند منفی معناداری را نشان داد.

موسفیکور و همکاران (۲۰۲۲) در تحقیقی با عنوان تأثیر مخارج تحقیق و توسعه بر عملکرد شرکت و ارزش شرکت: شواهدی از اقتصاد نوظهور جنوب آسیا، با در نظر داشتن معیارهای بازده دارایی، بازده حقوق صاحبان سهام، ارزش کیوتوبین نان دادند ارتباط مثبت و معناداری بین هزینه‌های تحقیق و توسعه با عملکرد شرکت و ارزش شرکت وجود دارد.

تران و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان نقش پاسخگویی در تعیین رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد شرکت با بهره‌گیری از تئوری مدیریت عمومی و تئوری نمایندگی^{۲۰}، با مطالعه جامعه آماری شامل ۱۷۷ حسابدار و مدیران بخش دولتی ویتنام نشان می‌دهند که کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبتی بر عملکرد و پاسخگویی دارد؛ پاسخگویی تأثیر مثبتی بر عملکرد دارد و در نهایت پاسخگویی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد نقش واسطه‌ای دارد.

برمپی و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی تأثیر عدم قطعیت اقتصادی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش تعدیلگر درماندگی مالی شرکت در ایالات متحده پرداختند. نتایج نشان داد که عدم قطعیت اقتصادی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، تحصیلات، تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی با دقت پیش بینی سود رابطه دارد. شورکی و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان قابلیت مقایسه حسابداری، کیفیت گزارشگری مالی و اظهارنظر حسابرسی: شواهدی از ایران، یک ارتباط منفی بین قابلیت مقایسه حسابداری و شاخص‌های اظهارنظر حسابرسی پیدا کردند. آن‌ها همچنین دریافتند که بین کیفیت گزارشگری مالی و اظهارنظر حسابرسی رابطه منفی وجود دارد. این نتایج نشان می‌دهد که مقایسه پذیری حسابداری بالاتر و کیفیت گزارشگری مالی بالاتر (با کیفیت سود) تمایل حسابرس را برای صدور نظر حسابرسی اصلاح‌نشده افزایش می‌دهد.

برمپی و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی تأثیر عدم قطعیت اقتصادی بر کیفیت گزارشگری مالی با توجه به نقش تعدیلگر درماندگی مالی شرکت در ایالات متحده پرداختند. نتایج نشان داد که عدم قطعیت اقتصادی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت دارد. علاوه بر این، تحصیلات، تنوع جنسیتی کمیته حسابرسی با دقت پیش بینی سود رابطه دارد. تران و همکاران (۲۰۲۱) در تحقیقی با عنوان نقش پاسخگویی در تعیین رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد سازمان‌های عمومی با بهره‌گیری از تئوری مدیریت عمومی و تئوری نمایندگی^{۲۲}، با مطالعه جامعه آماری شامل ۱۷۷ حسابدار و مدیران بخش دولتی ویتنام نشان می‌دهند که کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبتی بر عملکرد و پاسخگویی دارد؛ پاسخگویی تأثیر مثبتی بر عملکرد دارد و در نهایت پاسخگویی بر رابطه بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد نقش واسطه‌ای دارد.

زیمون و همکاران (۲۰۲۱) به بررسی رابطه مدیریت سود و معاملات با اشخاص وابسته با عملکرد شرکت با توجه به نقش تعدیلگر ضعف کنترل داخلی پرداختند. نتایج نشان می‌دهد که ارتباط منفی بین مدیریت سود واقعی (REM) و عملکرد مالی شرکت وجود دارد، در حالی که مدیریت سود مبتنی بر تعهدی (AEM) و ارزش شرکت همبستگی وجود دارد و ضعف کنترل داخلی تأثیر تعدیل کننده مثبتی بر ارتباط بین مدیریت سود و عملکرد شرکت دارد

19 Musfiqur

20 agency theory

21 Shuraki

22 agency theory

روش شناسی پژوهش

حوزه این پژوهش در بازار سرمایه است و از لحاظ روش شناسی با توجه به عنوان پژوهش، از نوع علی پس رویدادی میباشد این نوع تحقیقات برای کسب اطلاع از رابطه بین متغیرها انجام میپذیرد. در این نوع پژوهشها پژوهشگر میخواهد بداند که آیا بین دو گروه از اطلاعات رابطه و همبستگی وجود دارد یا خیر و در صورت وجود ارتباط به دنبال بررسی میزان و چگونگی (مثبت یا منفی) تأثیر متغیر مستقل بر متغیر وابسته است. لذا پژوهش حاضر از نظر روش توصیفی و از نوع همبستگی است. گردآوری ادبیات موضوع و پیشینه پژوهش به صورت کتابخانه ای با مراجعه به کتب و مجموعه مقالات صورت پذیرفت و به منظور جمع آوری داده های لازم جهت محاسبه متغیرها از صورتهای مالی و یادداشت های مندرج در سایت رسمی بورس اوراق بهادار تهران و لوح فشرده ره آورد نوین استفاده گردید. بعد از جمع آوری داده های لازم محاسبات متغیرها در نرم افزار اکسل صورت گرفت و سپس جهت آزمون فرضیه های پژوهش و تجزیه و تحلیل داده ها از نرم افزارهای EViews استفاده شد.

جامعه آماری و روش انتخاب نمونه:

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران (۶۰۰ شرکت) میباشد. در این پژوهش برای اینکه نمونه آماری یک نماینده مناسب از جامعه آماری موردنظر باشد، از روش حذف سیستماتیک استفاده شده است. برای این منظور ۴ معیار زیر در نظر گرفته شده و در صورتیکه شرکتی کلیه معیارها را احراز کرده باشد به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شده و مابقی حذف میشوند.

- (۱) به توجه به نیاز به داده های ۵ سال قبل تر برای برخی متغیرها لازم است شرکتهای تا قبل از سال ۱۳۹۴ در بورس اوراق بهادار تهران پذیرفته شده باشند و تا پایان سال ۱۴۰۲ در بورس فعال باشند.
 - (۲) به لحاظ افزایش قابلیت مقایسه سال مالی شرکت منتهی به پایان اسفندماه باشد و شرکت طی بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۲ سال مالی و نوع فعالیت خود را تغییر نداده باشند.
 - (۳) به لحاظ ساختار گزارشگری جداگانه ای که شرکتهای سرمایه گذاری و واسطه گری مالی (لیزینگ ها و بیمه ها و هلدینگها و بانکها و موسسات مالی) دارند از نمونه حذف می شوند.
 - (۴) اطلاعات مالی آنها در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۴۰۲ در دسترس باشد.
- بعد از مدنظر قرار دادن کلیه معیارهای بالا، تعداد ۱۶۱ شرکت به عنوان جامعه غربالگری شده باقیمانده است؛ که همه آن ها به عنوان نمونه انتخاب شده اند. از این رو **مشاهدات** ما طی بازه زمانی ۱۳۹۴ لغایت ۱۴۰۲ به ۱۴۴۹ سال - شرکت (۹ سال $161 \times$ شرکت) می رسد.

فرضیه های پژوهش

فرضیه اول: بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه دوم: بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

فرضیه سوم: بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

مدل های آماری و رگرسیونی جهت آزمون فرضیه بصورت زیر می باشد:

در این پژوهش برای بررسی فرضیه، همانند مقاله احنف علی آلسمدی (۲۰۲۲) مدل آماری ذیل جهت تجزیه و تحلیل مورد استفاده قرار می گیرد:

مدل آماری فرضیه اول:

$$Q\ Tobin_{it} = \beta_0 + \beta_1 Quality_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 GROWTH_{it} + \beta_5 LOSS_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل آماری فرضیه دوم:

$$Q\ Tobin_{it} = \beta_0 + \beta_1 EQ_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 GROWTH_{it} + \beta_5 LOSS_{it} + \varepsilon_{it}$$

مدل آماری فرضیه سوم:

$$Q\ Tobin_{it} = \beta_0 + \beta_1 Earning\ Power_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 LEV_{it} + \beta_4 GROWTH_{it} + \beta_5 LOSS_{it} + \varepsilon_{it}$$

اجزای مدل فوق عبارتند از:

Q Tobin: عملکرد شرکت در شرکت i در سال t؛

Quality: کیفیت گزارشگری مالی در شرکت i در سال t؛

AQ: کیفیت حسابرسی در شرکت i ام در سال t؛

Earning Power: قدرت سود در شرکت i در سال t؛

SIZE: اندازه شرکت در شرکت i ام در سال t؛

LEV: اهرم مالی شرکت i ام در سال t؛

GROWTH: رشد شرکت در شرکت i ام در سال t؛

LOSS: زیان شرکت در شرکت i ام در سال t؛

ε_{it} : خطای معادله رگرسیون؛ و

β : ارزش ارتباطی متغیرها

متغیرها:**متغیرهای وابسته:**

عملکرد شرکت (Q Tobin): برای محاسبه عملکرد شرکت از نسبت کیو تو بین ساده استفاده شده است، عبارتی با استفاده از ارزش کل بازار شرکت تقسیم بر کل دارایی های شرکت محاسبه می شود.

متغیرهای مستقل:**۱- کیفیت گزارشگری مالی (Quality)**

از اندازه گیری کیفیت اقلام تعهدی به عنوان شاخصی برای اندازه گیری کیفیت گزارشگری مالی استفاده می شود زیرا اقلام تعهدی عامل اصلی پیش بینی جریانهای نقدی آتی هستند و در صورتیکه در برآورد آن ها میزان خطا کمتر باشد، سودها نشانه بهتری از جریان های نقدی آتی خواهند بود. از طرف دیگر اقلام تعهدی، ارزش اطلاعاتی سود را با کاهش اثر نوسانات ناپایدار در جریان های نقدی بهبود می بخشد و هنگامیکه کیفیت اقلام تعهدی بالا باشد، این امر باعث قابل اتکاتر شدن برآوردها و در نتیجه بالا رفتن کیفیت گزارشگری مالی می شود. کیفیت اقلام تعهدی طبق معیار ارائه شده توسط مک نیکلز (۲۰۰۰) به شرح ذیل می باشد:

$$\Delta wc_{it} = \alpha_0 + \beta_1 CFO_{it-1} + \beta_2 CFO_{it} + \beta_3 CFO_{it+1} + \beta_4 \Delta rev_{it} + \beta_5 ppe_{it} + \varepsilon_{it}$$

CFO: جه نقد حاصل از عملیات که از عملیات صورتهای مالی قابل استخراج است؛

Δrev_{it} : نسبت تغییرات در فروش سال جاری

ppe_{it} : میزان تجهیزات، اموال و ماشین آلات دوره جاری

$$\Delta WC_t = \Delta AR + \Delta Inventory - \Delta AP + other Assets(net)$$

به عبارتی دیگر:

در رابطه فوق Δwc برابر است با:

ΔAR : تغییرات حسابهای دریافتنی

$\Delta Inventory$: تغییرات موجودی کالا

$Other asset$: سایر دارایی های جاری

ΔAP : تغییرات حسابهای پرداختنی

همه متغیرهای بالا با استفاده از متوسط جمع دارایی ها استاندارد میشوند. انحراف معیار خطای باقیمانده مدل مذکور نشان دهنده کیفیت اقلام تعهدی است. باتوجه به اینکه، کمتر بودن این عدد بیانگر کیفیت بیشتر گزارشگری مالی است، پس قدر مطلق خطای به دست آمده در عدد (۱-) ضرب میشود.

۲- کیفیت حسابرسی (AQ)

برای اندازه گیری این متغیر از یک متغیر مصنوعی استفاده می کنیم و از شاخص اندازه حسابرسی استفاده شده است، بدین ترتیب که اگر حسابررس جزو حسابرسان رتبه اول طبقه بندی موسسات حسابرسی معتمد بورس و سازمان حسابرسی باشد عدد یک و در غیر این صورت به آن عدد صفر تعلق می گیرد.

۳- قدرت سود (Earning Power)

برای اندازه گیری این متغیر از تقسیم سود عملیاتی بر جمع کل دارایی های شرکت محاسبه می شود.

متغیرهای کنترلی:

اهرم مالی (LEV): از طریق تقسیم نسبت ارزش دفتری بدهی ها به ارزش دفتری دارایی ها محاسبه می شود.

اندازه شرکت (SIZE): از طریق لگاریتم طبیعی کل دارایی ها بدست می آید.

رشد شرکت (GROWTH): کل دارایی ها در سال t تقسیم بر کل دارایی ها در زمان سال قبل $(t-1)$.

بازده دارایی ها (ROA): برای اندازه گیری بازده دارایی ها که یک شاخص سودآوری شرکت می باشد، از طریق تقسیم سود سالیانه به کل دارایی شرکت محاسبه می شود.

آمار توصیفی

خلاصه کردن و توضیح خصوصیات مهم مجموعه داده ها را معمولاً آمار توصیفی می نامند. این مبحث مشتمل است بر فشرده کردن داده ها در قالب جداول، نمایش آن ها به وسیله نمودار و محاسبه شاخص های عددی گرایش به مرکز و تفرق یا پراکندگی. هدف از این زیر بخش محاسبه پارامترهای جامعه یا نمونه پژوهش و تحلیل آن ها است.

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

شاخص های کشیدگی					شاخص های مرکزی		نام و تعداد متغیرها	
بیشینه	کمینه	کشیدگی	چولگی	انحراف معیار	میانگین	میانه	علامت اختصاری	متغیرها
۱۸,۲۸	۱,۰۷	۵,۴۰	۱,۷۹	۴,۴۸	۳,۱۴	۴,۸۵	Q Tobin	عملکرد شرکت
-۰,۰۱۸	-۰,۲۸	۲,۸۸	-۰,۸۹	۰,۰۷	-۰,۰۸	-۰,۱۰	Quality	کیفیت گزارشگری مالی
۱	۰	۲,۴۷	۱,۲۱	۰,۴۲	۰	۰,۲۴	AQ	کیفیت حسابرسی
۰,۴۳	-۰,۰۴	۲,۲۷	۰,۴۸	۰,۱۳	۰,۱۳	۰,۱۶	Earning Power	قدرت سود
۱۸,۱۵	۱۲,۴۵	۲,۸۳	۰,۶۴	۱,۴۸	۱۴,۵۲	۱۴,۷۶	Size	اندازه شرکت
۰,۴۳	-۰,۰۵	۲,۵۱	۰,۶۳	۰,۱۳	۰,۱۱	۰,۱۴	ROA	بازده دارایی
۱۸,۲۸	۱,۰۶	۵,۴۷	۱,۸۰	۴,۴۷	۳,۱۴	۴,۸۲	GROWTH	رشد شرکت
۰,۸۷	۰,۱۹	۲,۰۹	-۰,۱۰	۰,۱۹	۰,۵۴۶	۰,۵۴۶	LEV	اهرم مالی

تحلیل توصیفی متغیرهای تحقیق:

میزان چولگی توزیع نرمال برابر با صفر است، چولگی نزدیک به صفر، بیانگر نرمال بودن توزیع داده‌ها است. همچنین اگر چولگی متغیری از ۲- کوچک‌تر و از ۲ بزرگ‌تر باشد، آن توزیع متغیر مطلقاً نرمال نخواهد بود. شکل توزیع داده‌ها را از مقدار میانگین، میانه و مقایسه‌ی آن‌ها نیز می‌توان حدس زد. اگر مقدار میانگین از میانه به اندازه‌ی قابل توجهی بزرگ‌تر باشد، داده‌ها چوله به راست و در حالت برعکس چوله به چپ هستند. مقدار انحراف معیار، کمینه و بیشینه نیز پراکندگی داده را نشان می‌دهد. هر چه مقدار انحراف معیار کمتر باشد، داده‌ها حول میانگین متغیر متمرکزترند. پراکندگی کمتر میزان اعتماد به مقدار میانگین را افزایش می‌دهد و در حالت برعکس کاهش. درواقع اگر انحراف معیار بزرگ باشد، داده‌های حول میانگین نیستند و دور از میانگین پراکنده‌اند.

بر اساس شاخص کیوتوبین میانگین عملکرد مالی شرکتها برابر با (۴,۸۵) و میانه آن (۳,۱۴) است؛ و انحراف معیار آن برابر با (۴,۴۸) است که بزرگ بودن این انحراف معیار نشان دهنده پراکندگی و تنوع شرکتها از نظر این شاخص دارد. کیفیت گزارشگری مالی بر اساس شاخص کیفیت اقلام تعهدی دارای میانگین (۰,۱۰-) است که با توجه به شاخص مورد نظر برای محاسبه، کوچک بودن آن نشان دهنده بالا بودن کیفیت گزارشگری مالی است و برعکس.

کیفیت حسابرسی، بر اساس معیار اندازه حسابرسی؛ دارای میانگین (۰,۲۴) است که نشان می‌دهد ۲۴ درصد از شرکتها توسط موسسات بزرگ مانند سازمان حسابرسی و مفید راهبر حسابرسی شده‌اند. قدرت سود نیز دارای میانگین (۰,۱۶) و میانه (۰,۱۳) است و بیشینه آن برابر با (۰,۴۳) است. اندازه شرکتها نیز که بر حسب لگاریتم طبیعی دارایی‌ها محاسبه شده است برابر با (۱۴,۷۶) و بیشینه (۱۸,۲۵) می‌باشد. میانگین بازده دارایی‌ها برابر با (۰,۱۴) و میانه آن (۰,۱۱) و حداکثر آن ۰,۴۳ است. رشد شرکتها دارای میانگین (۴,۸۲) و میانه (۳,۱۴) است و انحراف معیار (۴,۴۷) و کشیدگی (۵,۴۷) نشان دهنده تفاوت شرکتها از

این نظر است. میانگین اهرم مالی نشان می دهد که در حدود ۵۴ درصد از سرمایه شرکتها از بدهی تشکیل شده است. این امر مبین ادعای سایر گروههای تامین کننده سرمایه به غیر از سهامداران نسبت به دارایی های شرکت می باشد.

برازش مدل مربوط به فرضیه پژوهش

بررسی نرمال بودن متغیر وابسته

نرمال بودن باقیمانده های مدل رگرسیونی یکی از فرض های رگرسیونی است که نشان دهنده اعتبار آزمون های رگرسیونی است در ادامه با استفاده از آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف نرمال بودن توزیع متغیرهای وابسته بررسی شده است. زیرا نرمال بودن متغیرهای وابسته به نرمال بودن باقیمانده های مدل (تفاوت مقادیر برآوردی از مقادیر واقعی) می انجامد. فرض صفر و فرض مقابل در این آزمون به صورت زیر نوشته می شود:

$$\left. \begin{array}{l} H_0: \text{داده ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی می کند.} \\ H_1: \text{داده ها برای متغیر وابسته از توزیع نرمال پیروی نمی کند.} \end{array} \right\}$$

جدول ۲- آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف برای بررسی نرمال بودن متغیر وابسته تحقیق

متغیر	تعداد مشاهدات	پارامترهای نرمال		بیشترین تفاوت			مقدار Z کولموگوروف - اسمیرنوف	مقدار احتمال
		میانگین	انحراف معیار	قدر مطلق	مثبت	منفی		
Performance	۱۴۴۹	۰/۲۳۵	۰/۱۸۱۱	۰/۲۸۶	۰/۱۲۴	-۰/۲۱۸	۳/۴۷	۰/۰۹۵

همان طور که در جدول ۲ ملاحظه می شود: سطح معناداری متغیر عملکرد شرکت بزرگتر از ۰/۰۵ است؛ بنابراین مفروضه نرمال بودن توزیع متغیرهای تحقیق رعایت شده است

بررسی خودهمبستگی سریالی

هرگاه دو مقدار متفاوت برای متغیرهای مستقل را در نظر بگیریم، فرض بر این است که جمله های اخلاص متناظر با آنها از یکدیگر مستقل اند. در چنین حالتی می گوئیم که جمله های اخلاص خودهمبستگی ندارند. اگر یک متغیر به متغیرهای دوره یا دوره های قبل خودش وابسته باشد خودهمبستگی می گویند که اگر به یک دوره قبل وابسته باشد خودهمبستگی مرتبه اول و اگر به دوره های قبل تر وابسته باشد همبستگی آن دوره یا سریالی گویند.

جدول ۳- نتایج آزمون دوربین واتسون فرضیه پژوهش

فرضیه	آماره ی آزمون	نتیجه ی آزمون	نتیجه گیری
اول	۱,۸۸	پذیرش فرض صفر	همبستگی بین خطاها وجود ندارد
دوم	۱,۵۷	پذیرش فرض صفر	همبستگی بین خطاها وجود ندارد
سوم	۱,۵۶	پذیرش فرض صفر	همبستگی بین خطاها وجود ندارد

با نگاهی به مقدار آماره‌ی دورین - واتسون برای مدل‌های پژوهش می‌بینیم که فرض صفر در مدل پذیرفته می‌شود، زیرا مقدار آماره‌ی دورین واتسون برای آن‌ها بین ۱/۵ و ۲/۵ می‌باشد. پس بین خطاهای این مدل همبستگی وجود ندارد.

انتخاب مدل بر اساس آزمون‌های اف لیمر و هاسمن

در انتخاب مدل داده‌های ترکیبی با دو حالت کلی روبرو هستیم. در حالت اول عرض از مبدأ برای کلیه شرکت‌ها یکسان است که در این صورت با روش پول و در حالت دوم عرض از مبدأ برای تمام شرکت‌ها متفاوت است که در این حالت روش پانل انتخاب می‌شود. برای شناسایی دو حالت مذکور از آزمون اف - لیمر استفاده می‌کنیم.

در هر دو روش پولیتک و پانل ضریب شیب مقداری ثابت است ولی عرض از مبدأ در مدل پول ثابت و در مدل پانل متغیر است. مدل پانل را می‌توان به دو طبقه‌ی جدید رده‌بندی نمود. اگر عرض از مبدأهای متفاوت مدل‌های پانلی با متغیرهای توضیحی مدل رگرسیون، همبستگی معناداری داشته باشند (و به صورت تصادفی تعیین نشوند) می‌گوییم الگو از نوع اثرات ثابت است. چنانچه عرض از مبدأهای متفاوت الگوهای پانلی با متغیر توضیحی مدل رگرسیون، همبستگی معناداری نداشته باشند (و به صورت تصادفی تعیین شوند) گفته می‌شود الگو از نوع اثرات تصادفی است. هر دو الگوی اثرات ثابت و تصادفی در طبقه برآورد پانلی قرار می‌گیرند. در برآورد یک مدل که داده‌های آن از نوع ترکیبی است، ابتدا باید نوع الگوی برآورد مشخص شود.

قاعده آماری تصمیم‌گیری آزمون لیمر به شکل زیر است:

$$\begin{cases} H_0: & \text{تمام عرض از مبدأها با هم برابرند.} \\ H_1: & \text{حداقل یکی از عرض از مبدأها با بقیه متفاوت است.} \end{cases}$$

در صورتی که فرض صفر رد نشود، از الگوی پول برای برازش داده‌ها استفاده می‌کنیم. ولی در صورت رد فرض صفر، باید با استفاده از آزمون هاسمن، الگوی اثرات ثابت را در مقابل الگوی اثرات تصادفی آزمون کرده و الگوی برتر را جهت برآورد مدل انتخاب کنیم.

جدول ۴ نتایج آزمون چاو یا لیمر و آزمون هاسمن فرضیه‌های پژوهش

فرضیه	آزمون اثرات	مقدار آماره آزمون	درجه آزادی	P-Value	نتیجه آزمون
اول	آزمون F لیمر	۱۰۹,۲۸	۸,۱۴	۰,۰۰۰	رد فرض صفر استفاده از مدل پانل
	آزمون هاسمن	۸۷۴,۲۳	۵	۰,۰۰۰	رد فرض صفر پانل با اثرات ثابت
دوم	آزمون F لیمر	۳,۶۹	۱۶۰,۱۲	۰,۰۰۰	رد فرض صفر استفاده از مدل پانل
	آزمون هاسمن	۲۳۶,۸۵	۵	۰,۰۰۰	رد فرض صفر پانل با اثرات ثابت
سوم	آزمون F لیمر	۳,۵۵۳	۱۶۰,۱۲	۰,۰۰۰	رد فرض صفر استفاده از مدل پانل

فرضیه	آزمون اثرات	مقدار آماره آزمون	درجه آزادی	P-Value	نتیجه آزمون
	آزمون هاسمن	۲۲۶,۵۶	۵	۰,۰۰۰	رد فرض صفر پانل با اثرات ثابت

با توجه به نتایج حاصل از آزمون F لیمر، از آنجایی که مقدار P-Value این آزمونها کمتر از ۰/۰۵ می باشد (۰/۰۰۰۰)، همسانی عرض از مبدأها رد شده و لازم است در برآورد مدلها از روش داده‌های پانل استفاده شود. لذا لازم است برای انتخاب الگوی اثرات ثابت یا اثرات تصادفی آزمون هاسمن انجام شود. همچنین با توجه به نتایج حاصل از آزمون هاسمن، از آنجایی که مقدار P-Value این آزمونها نیز کمتر از ۰/۰۵ می باشد (۰/۰۰۰)، بنابراین در برآورد می‌بایست روش اثرات ثابت بکار برده شود.

برآورد رگرسیونی برازش مدل فرضیه های پژوهش

در این بخش با توجه به نتایج به دست آمده در بخش ناهمسانی واریانس، خودهمبستگی و هم خطی برآورد رگرسیونی انجام می‌شود. با توجه به این که در مدل پژوهش مشکل ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی بین خطاها و هم خطی در مدل وجود نداشت، بنابراین، تمام پیش فرض‌های رگرسیونی برقرار هستند.

جدول ۵- نتایج برآورد مدل فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول: بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

متغیر	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال
QUALITY	۰,۶۵	۰,۶۲۹	۰,۵۲۹
Size	-۰,۹۳	-۱۶,۳۱	۰,۰۰۰
ROA	۶,۶۱	۸,۶۶	۰,۰۰۰
GROWTH	۰,۰۷	۳,۳۰	۰,۰۰۱
LEV	۷,۴۵	۱۴,۹۹	۰,۰۰۰
C	۱۳,۳۱	۱۵,۵۸	۰,۰۰۰
مقدار F	۱۵۵,۹۵	مقدار احتمال F	۰,۰۰۰
ضریب تعیین (R^2)	۰,۵۸۵۵	دورین واتسون	۱,۸۸
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۵۸۱۷		

تحلیل نتایج حاصل از مدل برای فرضیه اول:

معناداری کل مدل

مقدار آماره F و مقدار احتمال آن نشان دهنده معنی دار بودن کل مدل است. اگر مقدار احتمال برای این آماره پایین تر از ۰/۰۵ باشد، فرض صفر مبنی بر «عدم وجود رابطه‌ی معنی‌دار» رد می‌شود و در سطح اطمینان ۹۵ درصد رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد. فرض صفر و فرض مقابل معنی‌داری مدل به صورت زیر می‌باشد. با توجه به سطح معنی داری آماره F (۰,۰۰۰) می‌توان گفت که معناداری کل مدل تایید می‌شود.

همچنین ضریب تعیین مدل نشان می دهد که ۵۸/۵۵ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود و ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز نشان می دهد که ۵۸/۱۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته پژوهش توسط متغیرهای مستقل و کنترلی تحقیق تبیین می شود.

نحوه تصمیم گیری برای رد یا پذیرش فرضیه

بر اساس نتایج جدول (۵) سطح معنی داری (P-Value) آماره t مربوط به متغیر کیفیت گزارشگری مالی بالاتر از ۰/۰۵ بوده (۰/۵۲۹) یعنی بی معنی است، ضریب آن یک عدد مثبت (۰/۶۵) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با ۰/۶۲۹ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار نمی گیرد. در نتیجه فرض H_0 تایید می شود و فرضیه تحقیق رد می شود؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود ندارد. در ادامه فرضیه دوم پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است :

فرضیه دوم: بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۶- نتایج برآورد مدل فرضیه دوم پژوهش

متغیر	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال
AQ	۱,۳۹	۴,۳۰	۰,۰۰۰
Size	۱,۱۰	۷,۴۲	۰,۰۰۰
ROA	۱۱,۸۵	۱۰,۴۹	۰,۰۰۰
GROWTH	۰,۴۸	۲۰,۵۷	۰,۰۰۰
LEV	۱۱,۸۲	۱۲,۸۶	۰,۰۰۰
C	-۲۲,۲۵	-۹,۴۹	۰,۰۰۰
مقدار F	۹,۲۵	مقدار احتمال F	۰,۰۰۰
ضریب تعیین (R^2)	۰,۵۴۳۴	دورین واتسون	۱,۵۷
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۴۸۴۷		

تحلیل نتایج حاصل از مدل برای فرضیه دوم :

معناداری کل مدل

با توجه به سطح معنی داری آماره F (۰,۰۰۰) می توان گفت که معناداری کل مدل تایید می شود. همچنین ضریب تعیین مدل نشان می دهد که ۵۴/۳۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود. بر اساس نتایج جدول (۶) سطح معنی داری (P-Value) آماره t مربوط به متغیر کیفیت حسابرسی کمتر از ۰/۰۵ بوده (۰/۰۰۰) یعنی معنی دار است، ضریب آن (۱/۳۹) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با ۴/۳۰ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد. در نتیجه فرض H_0 رد می شود و فرضیه تحقیق تایید می شود؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

ضریب تعیین

ضریب تعیین مدل نیز گویای آن است که ۵۴/۳۴ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود. همچنین ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز نشان می دهد که ۴۸/۴۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته پژوهش

توسط متغیرهای مستقل و کنترلی تحقیق تبیین می شود.

در ادامه فرضیه سوم پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است :

فرضیه سوم: بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

جدول ۷- نتایج برآورد مدل فرضیه سوم پژوهش

متغیر	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال
EARNING_POWER	۲,۶۱	۲,۴۸	۰,۰۱۲
Size	۱,۰۴	۶,۹۱	۰,۰۰۰
ROA	۱۰,۹۶	۹,۳۹	۰,۰۰۰
GROWTH	۰,۴۷	۱۹,۶۱	۰,۰۰۰
LEV	۱۱,۶۱	۱۲,۶۰	۰,۰۰۰
C	-۲۱,۱۰	-۸,۹۷	۰,۰۰۰
مقدار F	۹,۰۹	مقدار احتمال F	۰,۰۰۰
ضریب تعیین (R^2)	۰,۵۳۹۰	دورین واتسون	۱,۵۶
ضریب تعیین تعدیل شده	۰,۴۷۹۸		

تحلیل نتایج حاصل از مدل برای فرضیه سوم :

معناداری کل مدل

با توجه به سطح معنی داری آماره $F(۰,۰۰۰)$ می توان گفت که معناداری کل مدل تایید می شود. همچنین ضریب تعیین مدل نشان می دهد که $۵۳/۹۰$ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای وارد شده در مدل تبیین می شود و ضریب تعیین تعدیل شده مدل نیز نشان می دهد که $۴۷/۹۸$ درصد از تغییرات متغیر وابسته پژوهش توسط متغیرهای مستقل و کنترلی تحقیق تبیین می شود.

نحوه تصمیم گیری برای رد یا پذیرش فرضیه

بر اساس نتایج جدول (۷) سطح معنی داری (P-Value) آماره t مربوط به متغیر قدرت سود کمتر از $۰/۰۵$ بوده ($۰/۰۱۲$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($۲/۶۱$) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $۲/۴۸$ می باشد این مقدار آماره t در ناحیه رد فرض صفر قرار می گیرد. در نتیجه فرض H_0 رد می شود و فرضیه تحقیق تایید می شود؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار و مثبت وجود دارد.

تفسیر نتایج فرضیه های پژوهش :

عملکرد یکی از مهم ترین سازه های مورد بحث در پژوهش های مدیریتی است و بدون شک مهم ترین معیار سنجش موفقیت محسوب می شود. به عبارتی موفقیت سازمان ها را می توان در آینه عملکرد مشاهده نمود. در این رابطه تحقیقات نشان داده اند که کیفیت گزارشگری مالی و حسابرسی می تواند به شرکت کمک کند تا پاسخگویی خود را ارتقا دهند و از طرفی سطح بالاتری از پاسخگویی بر عملکرد شرکت تأثیر مثبت خواهد گذاشت، قدرت سود عامل مهم دیگری برای سرمایه گذاران برای ارزیابی ثبات مالی آینده محور شرکت ها است.، این شاخص دوره قبل را با دوره آینده عملکرد

شرکت ها پیوند می دهد. بر این اساس در این پژوهش به بررسی رابطه کیفیت گزارشگری مالی، کیفیت حسابرسی و قدرت سود با عملکرد شرکت پرداخته شده است.

آزمون فرضیه اول پژوهش

فرضیه اول: بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد.

سطح معنی داری آماره t مربوط به متغیر کیفیت گزارشگری مالی بالاتر از $0/05$ بوده ($0/529$) یعنی بی معنی است، ضریب آن ($0/65$) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $0/629$ می باشد. در نتیجه می توان نتیجه گرفت بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود ندارد.

جدول (۸) چکیده فرضیه اول پژوهش

شماره فرضیه	شرح فرضیه	تایید یا رد	آماره T
-------------	-----------	-------------	---------

۱ بین کیفیت گزارشگری مالی عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد $0/629$ رد

فرضیه دوم: بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد..

سطح معنی داری (P-Value) آماره t مربوط به متغیر کیفیت حسابرسی کمتر از $0/05$ بوده ($0/000$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($1/39$) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $4/30$ میباشد. در نتیجه فرض H_0 رد می شود و فرضیه تحقیق تایید می شود؛ بنابراین می توان نتیجه گرفت بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد.

جدول (۹) چکیده فرضیه دوم پژوهش

شماره فرضیه	شرح فرضیه	تایید یا رد	آماره T
-------------	-----------	-------------	---------

۲ بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد. $4/30$ تایید

فرضیه سوم: بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد

سطح معنی داری آماره t مربوط به متغیر قدرت سود کمتر از $0/05$ بوده ($0/012$) یعنی معنی دار است، ضریب آن ($2/61$) می باشد و مقدار آماره t برای آن برابر با $2/48$ می باشد بنابراین می توان نتیجه گرفت بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار و مثبت وجود دارد.

جدول (۱۰) چکیده فرضیه سوم پژوهش

شماره فرضیه	شرح فرضیه	تایید یا رد	آماره T
-------------	-----------	-------------	---------

۳ بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه معنادار وجود دارد $2/48$ تایید

تفسیر نتیجه آزمون و مقایسه نتایج

نتیجه فرضیه اول نشان داد بین کیفیت گزارشگری مالی با عملکرد شرکت (شاخص کیوتوبین) رابطه مثبتی قرار دارد؛ اما این رابطه ها معنی دار نیست. در مجموع ادبیات تحقیق نشان داد که کیفیت گزارشگری مالی خارجی، موفقیت شرکت را بهبود می بخشد. به عنوان مثال شرکتهای حسابرسی شده توسط موسسات معتبرتر دارای صورتهای مالی معتبرتر و در نتیجه عملکرد مالی بهتری هستند؛ اما نتایج این تحقیق نشان داد در این زمینه اگرچه رابطه مثبت وجود دارد اما این رابطه معنی دار نیست. این نتیجه می تواند ناشی از تاثیرپذیری کمتر بازار سرمایه ایران از گزارشگری مالی و تاثیر پذیری بیشتر آن از دیگر متغیرها باشد. این نتیجه در تضاد با یافته های آلسمدی (۲۰۲۲) است.

نتیجه فرضیه دوم نشان داد بین کیفیت حسابرسی و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. کیفیت حسابرسی یا شاخص اندازه موسسه حسابرسی سنجش شد. این نتیجه نشان می دهد شرکتهایی که اغلب دارای دارایی بیشتر و اعتبار و شهرت بیشتر هستند، موسسات حسابرسی معتبرتر را برای حسابرسی انتخاب می کنند که در نتیجه احتمال استقلال موسسات به آنها بیشتر و دارای وابستگی کمتری هستند. در چنین شرایطی اغلب شرکتهای سودآوری و عملکرد بهتر هستند بنابراین می توان گفت بزرگی موسسات حسابرسی نشانه ای از عملکرد بهتر شرکتهای است.

نتیجه فرضیه سوم نشان داد بین قدرت سود و عملکرد شرکت رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. در این زمینه می توان گفت صورت مالی دارای یک متغیر ابزاری است که می تواند اطلاعاتی در مورد بازده آتی شرکت ها ارائه دهد. به عنوان مثال، قدرت سود چشم انداز خوب بازدهی بالاتر را اندازه گیری می کند. در این راستا، تمایل شرکت ها کسب بهترین سود است که هدف اصلی یک شرکت سود محور است؛ بنابراین، شرکت هایی با قدرت سود بالا دارای عملکرد مالی بهتری خواهند بود. این نتیجه همراستا با نتایج تحقیقات آلسمدی (۲۰۲۲) و زرب (۲۰۱۶) است که به رابطه ای مثبت در این زمینه دست پیدا کردند.

پیشنهادهای کاربردی برگرفته از نتایج پژوهش حاضر

۱- با توجه به عدم رابطه معنی دار بین کیفیت گزارشگری مالی و عملکرد شرکت، پیشنهاد می شود که در بازار سرمایه ایران، کیفیت اقلام تعهدی به عنوان سیگنالی از بهبود وضعیت مالی شرکتهای و به خصوص شاخص کیوتوبین با احتیاط مورد استفاده قرار گیرد، چرا که لزوماً این شاخص به معنی ارتقای عملکرد مالی شرکتهای نیست

۲- با توجه به رابطه مثبت و معنی دار کیفیت حسابرسی شرکتهای با عملکرد شرکت، نیز پیشنهاد می شود که این سهامداران اندازه موسسات حسابرسی طرف قرارداد شرکتهای را مورد بررسی قرار دهند؛ چرا که شهرت و اعتبار این موسسات به دلیل دقت در گزارش حسابرسی و عدم وابستگی می تواند سیگنالی از وضعیت و سودآوری بهتر شرکتهای باشد

۳- با توجه به رابطه مثبت قدرت سود و عملکرد مالی شرکتهای پیشنهاد می شود که سهامداران، توان و قدرت سودآوری شرکتهای در آینده بر اساس چشم انداز ترسیم شده و همچنین به طو خاص شاخص مورد استفاده در این تحقیق یعنی نسبت سود عملیاتی به جمع دارایی های شرکت را در تصمیمات خود مد نظر داشته باشند چرا که منجر به بهبود فرصتهای رشد و عملکرد مالی شرکت می شود.

پیشنهادهایی برای پژوهش های آتی

- ۱- پیشنهاد می شود رابطه کیفیت سود و قدرت سود با دیگر معیارهای عملکردی شرکت مانند بازده حقوق صاحبان سهم و همچنین بازده دارایی تعدیل شده مورد بررسی قرار گیرد.
- ۲- پیشنهاد می شود که نقش رویه های محافظه کارانه شرکت بر رابطه پایداری سود و عملکرد مالی مورد بررسی قرار گیرد.
- ۳- با توجه تاثیر وضعیت مالی شرکت بر کیفیت و قدرت سود گزارش شده و در نتیجه عملکرد شرکت، پیشنهاد می شود که تاثیر محدودیتها و شیوه تامین مالی شرکت بر این رابطه مورد بررسی قرار گیرد.

منابع و مآخذ

۱. باقری، سید محمد و لطیفی، صدیقه و محسنی، شکوفه (۱۳۹۷) بررسی تأثیر بازار گرایی بر عملکرد سازمانی در چارچوب مزیت رقابتی در شرکت های صنعتی کوچک و متوسط (مطالعه موردی: مجموعه ای از شهرک های صنعتی استان مازندران)، کاوش های مدیریت بازرگانی، سال ۱۰، ش ۱۹، ۱۶۹-۱۸۷
۲. بحرینی، رضا، پاکدلان، سعید، آذرباهمان، علیرضا (۱۴۰۰)، بررسی تاثیر پایداری و قدرت سود بر ارزیابی سهام عادی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد، موسسه آموزش عالی شاندریز، گروه حسابداری
۳. صفایی، عبدالحمید و خلیلی، صابر (۱۳۹۴) ارزیابی عملکرد مالی شرکت های فعال در بورس اوراق بهادار تهران با بکارگیری فنون تصمیم گیری چند معیاره، پژوهش نامه مدیریت اجرایی، سال ۷، ش ۱۴، ۵۳-۷۱
۴. صحت، سعید و یاراحمدی، محسن (۱۳۹۴) بررسی تأثیر رهبری استراتژیک بر عملکرد شرکت، مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره ۱۳، ش ۴، ۱۰۶۵-۱۰۹۰
۵. محسنی نیا، سعید و باباجانی، جعفر (۱۳۹۹) بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پژوهش های حسابداری مالی، سال ۱۲، ش ۴، ۱۹-۳۸
۶. واحدیان، میثم؛ ابراهیمی، موسی و اکبری مقدم، حسین (۱۴۰۱) نقش تعدیلگر هزینه های تحقیق و توسعه بر رابطه بین محدودیت های مالی و تقسیم سود بر ارزش شرکت های دارویی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، پیشرفتهای مالی و سرمایه گذاری، سال ۳، ش ۷، ۷۳-۹۴
۷. نیکومرام، هاشم و یونس بادآور نهندي. (۱۳۹۹) تبیین و ارائه الگویی برای تعیین و ارزیابی عوامل مؤثر بر انتخاب کیفیت گزارشگری مالی در ایران. فصلنامه علمی و پژوهشی مدیریت بهره وری. سال دوم، شماره هشتم، صص ۷۳-۷۲۷
۸. برادران حسن زاده، رسول، تقی زاده خانقاه، وحید. (۱۳۹۵). تأثیر هزینه های نمایندگی بر رفتار سرمایه گذاری . پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۳۹-۱۷۰.
۹. عرب صالحی، مهدی، (۱۳۹۵) " بررسی تأثیر کیفیت گزارشگری مالی بر شدت اثر تقسیم سود بر تصمیم های سرمایه گذاری " مدیریت دارایی و تامین مالی. شماره: پاییز ۱۳۹۴، دوره ۳، شماره ۳ (پیاپی ۱۰).
۱۰. مشایخی، بیتا. مهرانی، کاوه. رحمانی، علی و آزاده مداحی. (۱۳۹۳). تدوین مدل کیفیت حسابرسی. فصلنامه بورس اوراق بهادار. سال ۱۰. ششم، شماره ۵۸، صص ۷۵۸-۷.

۱۱. مقدم، عبدالکریم و فتاحی، مهری (۱۳۹۹) تاثیر کیفیت گزارشگری مالی بر کارایی سرمایه گذاری شرکتهای پذیرفته شده در بورس و اوراق بهادار تهران، سومین کنفرانس بین المللی حسابداری، مدیریت و نوآوری در کسب و کار
۱۲. پسندیده فرد، فائزه؛ وادی زاده، کاظم و سپاسی، سحر (۱۳۹۹) شناسایی عوامل مؤثر بر گزارشگری مالی متقلبانه و نادرست با استفاده از روش فراترکیب، دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری، سال ۵، ۳۰۱-۳۳۴
۱۳. مهربان پور، محمدرضا، فرجی، امید، سجادپور، رضا (۱۳۹۹)، "نقش میانجی کیفیت گزارشگری مالی در رابطه بین قابلیت مقایسه صورت های مالی و نگهداشت وجه نقد"، بررسی های حسابداری و حسابرسی، دوره ۲۷، شماره ۱، صص. ۱۳۲-۱۵۳
۱۴. علوی طبری، حسن؛ مجتهدزاده، ویدا؛ بختیاری، نغمه (۱۳۹۱) تأثیر جنسیت حسابرس بر کیفیت حسابرسی، پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی، ۴ (۱۳)، ۲۱-۴۳
۱۵. صدر اصفهانی، آریو (۱۳۹۷)، اثر اعتبار و استقلال حسابرسان بر بازار های خدمات حسابرسی. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه علامه طباطبائی
۱۶. اخترشناس، داریوش، احمدی پاک فرشته (۱۴۰۱)، تأثیراختلاف سود حسابداری با درآمد مشمول مالیات بر کیفیت حسابرسی با تأکید بر نقش کیفیت سود، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال یازدهم/شماره ۱۴
۱۷. میرفلاح دموچالی، رضوانه؛ ابراهیم پور ازبری، مصطفی؛ مرادی، محمود (۱۳۹۸) تاثیر قابلیت های فناوری اطلاعات بر عملکرد شرکت: نقش میانجی گری قابلیت مدیریت فرایند کسب و کار و قابلیت یکپارچگی زنجیره تامین، فصلنامه توسعه تکنولوژی صنعتی، ش ۳۵، ۴۹-۶۲
۱۸. باقری، سید محمد و لطیفی، صدیقه و محسنی، شکوفه (۱۳۹۷) بررسی تأثیر بازارگرایی بر عملکرد سازمانی در چارچوب مزیت رقابتی در شرکت های صنعتی کوچک و متوسط (مطالعه موردی: مجموعه ای از شهرکهای صنعتی استان مازندران)، کاوش های مدیریت بازرگانی، سال ۱۰، ش ۱۹، ۱۶۹-۱۸۷
۱۹. سلطانی، ایرج؛ ابراهیم آقاجانی و محسن سیفی، ۱۳۹۴، بررسی نقش اعتماد سازمانی در بهبود عملکرد و رضایت شغلی کارکنان در شرکت فولاد هرمزگان، دومین کنفرانس بین المللی پژوهش های نوین در مدیریت، اقتصاد و حسابداری، کوالالامپور-مالزی، موسسه سرآمد کارین
۲۰. صحت، سعید و یاراحمدی، محسن (۱۳۹۴) بررسی تأثیر رهبری استراتژیک بر عملکرد شرکت، مدیریت فرهنگ سازمانی، دوره ۱۳، ش ۴، ۱۰۶۵-۱۰۹۰
۲۱. سلیلی، سروناز؛ حمیدی زاده، حمیدرضا؛ قره چه، منیژه؛ حاجی کریمی، عباسعلی (۱۳۹۸) کارکردهای مدیریت دانش بازاریابی بر توانمندسازی مزیت های رقابتی، کاوشهای مدیریت بازرگانی، سال ۱۱، ش ۲۱، ۴۰۳-۴۲۶
۲۲. صفایی، عبدالحمید و خلیلی، صابر (۱۳۹۴) ارزیابی عملکرد مالی شرکتهای فعال در بورس اوراق بهادار تهران با بکارگیری فنون تصمیم گیری چند معیاره، پژوهش نامه مدیریت اجرایی، سال ۷، ش ۱۴، ۵۳-۷۱

۲۳. ملک اخلاق، اسماعیل؛ ابرایم پور، مصطفی؛ نوروزی رودپشتی، زهره (۱۳۹۴) مطالعه تأثیر بازارگرایی بر عملکرد بازار شرکتهای کوچک و متوسط با میانجیگری قابلیت‌های نوآوری، راهبردهای بازرگانی، سال ۲۳، ش ۷، ۵۷-۷۳
۲۴. دهقانی، علی؛ مولایی، محمد علی؛ حسین زاده، سمانه؛ هراتی، جواد (۱۳۹۳) بررسی تأثیر عملکرد بازار، هزینه های تبلیغات و نوآوری بر درجه تمرکز در صنایع تولید مواد غذایی و آشامیدنی ایران، فصلنامه سیاستگذاری پیشرفت اقتصادی دانشگاه الزهرا (س) سال دوم شماره دوم، ۲-۲۸
۲۵. اکبری، محسن، فرخنده، مهسا، ایاغ، زهرا (۱۴۰۱) "بررسی تأثیر رقابت در بازار محصول بر عملکرد مالی با تعدیل کنندگی کیفیت افشای اطلاعات: شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، مدیریت دارایی و تامین مالی سال هفتم، شماره ۱، پیاپی ۲۴
۲۶. رسفنجانی، سعید، دهقان، عبدالمجید (۱۴۰۰)، تاثیر حاکمیت شرکتی بر عملکرد مالی با توجه به نقش میانجی پایداری شرکت، فصلنامه مهندسی مالی و مدیریت اوراق بهادار، دوره ۱۲، شماره ۴۷ - شماره پیاپی ۲، صفحه ۱۸۸-۲۰۹
۲۷. کردآبادی، سجاد و زاد دوستی، فرزانه (۱۳۹۹) رابطه حاکمیت شرکتی، مدیریت سود و عملکرد مالی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، چشم‌انداز حسابداری و مدیریت، ش ۲۶، ۹۲-۱۰۹
۲۸. ساریخانی، نصیبه وبرزگر، الهه، (۱۳۹۵) "بررسی رابطه‌ی بین کیفیت حسابرسی و تجدید ارائه صورتهای مالی ناشی از مدیریت سود و مدیریت وجه نقد در شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، حسابداری مالی، ۸(۲۹): ۱۰۳-۱۳۱.
۲۹. خدای پور، احمد؛ محمدرضاخانی، وحید؛ هوشمند، رحمت اله (۱۳۹۲) بررسی تأثیر ویژگیهای کیفی حسابرسی بر هزینه حقوق صاحبان سهام، پژوهش‌ها حسابداری و حسابرسی، ۴(۲۰)، ۱۰۸-۱۲۱
۳۰. صالحی، مهدی؛ زمانی مقدم، سمانه (۱۳۹۴) رابطه بین کیفیت حسابرسی با نسبت نقدینگی، بازده سهام در گردش و ضریب سهام، پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۷، ش ۲۸، ۵۷-۷۴
۳۱. حساس یگانه، یحیی؛ غلام زاده، مسعود (۱۳۹۱) ارزیابی جامع کیفیت حسابرسی در ایران: فرصت‌های پژوهش های، دهمین همایش ملی حسابداری ایران، جلد پنجم، ۱-۲۳
۳۲. یعقوب نژاد، احمد؛ امیری، محمد (۱۳۸۸) بررسی عوامل مؤثر بر کیفیت گزارش‌های حسابرسی و تأثیر عوامل مذکور بر ضریب همبستگی تغییرات قیمت و تغییرات سود سهام، دوره ۱، شماره ۱، ۵۳-۷۵
۳۳. وجودی نوبخت، آرمین؛ غفاریان قدیم، مهسا (۱۳۹۵) کیفیت حسابرسی و دغدغه قانون‌گذاران، حسابداری رسمی، شماره ۳۴، ۲۲-۳۲
۳۴. حساس یگانه، یحیی؛ قنبریان، رضا (۱۳۸۵) کیفیت حسابرسی از دیدگاه نظری و پژوهش‌ها تجربی، فصلنامه جامعه حسابداران رسمی ایران، ۴-۴۷
۳۵. صالحی، مهدی؛ زمانی مقدم، سمانه (۱۳۹۴) رابطه بین کیفیت حسابرسی با نسبت نقدینگی، بازده سهام در گردش و ضریب سهام، پژوهشهای حسابداری مالی و حسابرسی، سال ۷، ش ۲۸، ۵۷-۷۴
۳۶. علوی طبری، حسن؛ مجتهدزاده، ویدا؛ بختیاری، نغمه (۱۳۹۱) تأثیر جنسیت حسابرس بر کیفیت حسابرسی، پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی، ۴(۱۳)، ۲۱-۴۳

۳۷. حساس یگانه، یحیی؛ ولی زاده لاریجانی، اعظم؛ محمدی، امیر (۱۳۹۱) بررسی تأثیر تخصص صنعت حسابرسان بر گزارشگری مالی و واکنش بازار سرمایه، بورس اوراق بهادار تهران، ستل پنجم، ش ۱۹، ۴۳-۶۴
۳۸. شمس زاده، باقر؛ سیف، اصغر؛ داودآبادی فراهانی، حسن (۱۳۹۵) بررسی رابطه بین ویژگی‌های موسسه حسابرسی و شرکا حسابرسی با کیفیت حسابرسی، دانش حسابداری مالی، دوره سوم، شماره ۱، پیاپی ۸، ۱۳۵-۱۵۶
۳۹. علوی طبری، سید حسین؛ عارف منش، زهره (۱۴۰۲) بررسی رابطه تخصص حسابرسان در صنعت و تأخیر گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مجله دانش حسابداری، ۴(۱۴) ۷
40. Ahnaf Ali Alsmady(2023), Quality of financial reporting, external audit, earnings power and companies performance: The case of Gulf Corporate Council Countries, journal homepage: www.sciencedirect.com/journal/research-in-globalization
41. Amado, C., A., F., Santos, S., P., Marques, P., M., (2012). Integrating the Data Envelopment Analysis and the Balanced Scorecard approach for enhanced performance assessment. Omega, 40, 390-403
42. Dhaliwal, D.S.; Li, O.Z.; Tsang, A.; Yang, Y.G. Voluntary non-financial disclosure and the cost of equity capital: The initiation of corporate social responsibility reporting. Account. Rev. 2011, 86, 59-100
43. Elsiddig Ahmed, I. (2020). The qualitative characteristics of accounting information, earnings quality, and Islamic banking performance: Evidence from the gulf banking sector. *International Journal of Financial Studies*, 8(2), 30.
44. Fatma, N., & Hidayat, W. (2019). Earnings persistence, earnings power, and equity valuation in consumer goods firms. *Asian Journal of Accounting Research*, 5(1), 3-13.
45. Gaynor LI, Kelton AN Mercer MO, Yohn TE(2016). Understanding the relation between financial reporting quality and audit quality. *Auditing: a Journal of Practice & Theory*, 35: 1-22
46. Herawaty, V., & Solihah, D. (2019b). The Effect of CEO Tenure, Managerial Skills and Earning Power on Earnings Manipulation with Corporate Governance as a
47. Musfiqur, R (2022) The impact of research and development expenditure on firm performance and firm value: evidence from a South Asian emerging economy, <https://doi.org/10.1108/JAAR-07-2021-0196>
48. Müller, C. 2013. The Incremental Importance of Confirming Dividend Changes in Signaling Earnings Persistence Conditional on Earnings Quality. In *Confirming Dividend Changes and the Non-Monotonic Investor Revision of Earnings Persistence*: Springer Fachmedien Wiesbaden, 105-116.
49. Oh, H.; Jeon, H. Does Corporate Sustainable Management Reduce Audit Report Lag? *Sustainability* 2022, 14, 7684. <https://doi.org/10.3390/su14137684>
50. Theodora Bermpei¹, Antonios Nikolaos Kalyvas², Lorenzo Neri, Antonella Russo(2021), Does economic policy uncertainty matter for financial reporting quality, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, <https://doi.org/10.1007/s11156-021-01010-2>
51. Tran, Yen Thi., Nguyen Phong Nguyen a, Trang Cam Hoang (2020) The role of accountability in determining the relationship between financial reporting quality and the performance of public organizations: Evidence from Vietnam, *J. Account. Public Policy*, <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2020.106801>
52. Xin Xiang (2022): Investor sentiment, R&D spending and firm performance, *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, DOI: 10.1080/1331677X.2022.2048193 To link to this article: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2048193>

53. Zarb, B. J. (2016). Have earning power and financial health in the airline industry improved since the 2008–2009 recession? *International Journal of Business, Accounting, & Finance*, 10(2), 56–70.
54. Jones, Steward, and Rohit Sharma.(2011). “The Impact of Free Cash Flow, Financial Leverage and Accounting Regulation on Earnings Management in Australia’s ‘Old’ and ‘New’ Economies”. *Managerial Finance* 27 (12):18-39.
55. Gaynor, Lisa Milici, Andrea Seaton Kelton and Molly Mercer, (2016). Understanding the Relation between Financial Reporting Quality and Audit Quality. *AUDITING: A Journal of Practice & Theory*: November 2016, Vol. 35, No. 4, pp. 1-22
56. Verriest, A., 2009. What Determines Change in Financial Reporting Quality? Job Market Paper.
57. Biddle, G., Hilary, G. and Verdi, R.S. (2009). Howe does financial Reporting quality relate to investment efficiency. *Journal of Accounting and Economic*, Vol. 48, pp. 112-131.
58. Gaio, C., and C. Raposo (2011). “Earnings Quality and Firm Valuation: International Evidence”, *Accounting and Finance*, Vol.51, 467–499.
59. Kothari, S.P., Leone, A.J. and Wasley, C.E. (2005). Performance matched discretionary accrual measures. *Journal of Accounting and Economics*, Vol. 39, pp. 163-197.
60. McNichols, M.F. and Stubben, S.R. (2008). Does earnings management affect firm’s investment decisions?. *The Accounting Review*, Vol. 83, pp. 1571-1603.
61. Kasznik, R. (1999). On the association between voluntary disclosure and earnings management. *Journal of Accounting Research*, 37, 57–81.
62. Stubben, S. (2010). Discretionary revenues as a measure of earnings management. *The Accounting Review*, Vol. 85, No. 2, pp. 695-717.
63. Gomariz, M. F. C., Ballesta, J. P. C. (2014), Financial Reporting Quality, Debt Maturity and Investment Efficiency. *Journal of Banking and Finance*, 40, 494-506
64. McKee, T.E, Greenstein, M. predicting bankruptcy using recursive partitioning and realistically proportioned data set, *Journal of forecasting* 2016; 219-230.
65. Beaver, W (1976). “Financial ratios predictions of failure”, Empirical research in accounting: selected studies 471-111. *Journal of Accounting Research*,
66. Dechow, P. M., and Skinner, D. J. (2000). “Earnings Management: Reconciling the Views of Accounting Academics, Practitioners and Regulators”, *Accounting Horizons*, 14(2), 235-50.
67. Shuraki, Golmohammadi M., Pourheidari, O. and Azizkhani, M. (2021), "Accounting comparability, financial reporting quality and audit opinions: evidence from Iran", *Asian Review of Accounting*, Vol. 29 No. 1, pp. 42-60. <https://doi.org/10.1108/ARA-06-2020-0087>
68. Tran, Yen Thi., Nguyen Phong Nguyen a, Trang Cam Hoang (2020) The role of accountability in determining the relationship between financial reporting quality and the performance of public organizations: Evidence from Vietnam, *J. Account. Public Policy*, <https://doi.org/10.1016/j.jaccpubpol.2020.106801>
69. Theodora Bermpei1, Antonios Nikolaos Kalyvas2, Lorenzo Neri, Antonella Russo(2021), Does economic policy uncertainty matter for financial reporting quality, *Review of Quantitative Finance and Accounting*, <https://doi.org/10.1007/s11156-021-01010-2>
70. Feber Sormin, Titik Aryati(2021), Earnings Quality: Impact of Income Smoothing, Earnings Persistence, Book Tax Difference with Good Corporate Governance as Moderation, *International Journal of Emerging Trends in Social Sciences*, ISSN: 2521-3539, Vol. 11, No. 1, pp. 1-9, 2021, DOI: 10.20448/2001.111.1.9
71. Madah Marzuki, Marziana. 2022. Audit Committee Diversity, Analysts’ Forecast Accuracy and Earnings Management: Evidence from Malaysia. *Journal of Risk and Financial Management* 15: 169. <https://doi.org/10.3390/jrfm15040169>

72. Zimon, Grzegorz, Andrea Appolloni, Hossein Tarighi, Seyedmohammadali Shahmohammadi, and Ebrahim Daneshpou. 2021. Earnings Management, Related Party Transactions and Corporate Performance: The Moderating Role of Internal Control. *Risks* 9: 146. <https://doi.org/10.3390/risks9080146>
73. Petrascu Daniela and Tamas Attila. (2013) Internal Audit versus Internal control and Coaching. *Economics and Finance* 6 (2013) 694 – 702
74. Wallace, W. A (1980) the economic role of the audit in free and regulated markets. Touche Ross & Co. Aid to education program
75. Ittonen, K. 2010. A theoretical examination of the role of auditing and relevance of audit reports. *Business Administration* 28, Accounting and Finance, University of Vaasa. http://www.uva.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-298-4.pdf
76. Malone, D.; Fries, C. and Jones, T. (1993). "An Empirical Investigation of the Extent of Corporate Financial Disclosure in the Oil and Gas Industry". *Journal of Accounting, Auditing, and Finance*. Vol. 8, pp: 249-275.
77. Herrbach, O. (2001). "Audit quality, auditor behaviour and the psychological contract". *The European Accounting Review*, 10:4, 787–802
78. Vaicekauskas Darius, Jonas Mackevičius (2014) Developing a framework for audit quality management in audit firms, *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*, tom 75 (131), SKwP, Warszawa 2014, s. 171–193
79. Christensen, B. E.; Omer, T. C.; Sharp, N. Y.; and M. K. Shelley (2014). "Have Audits Once Again Become Just Another Commodity?" Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2184413> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2184413>
80. Dunn K A and Mayhew B W (2004), "Audit Firm Industry Specialization and Client Disclosure Quality", *Review of Accounting Studies*, Vol. 9, No. 1, pp. 35-58.
81. Bauw HV, Marleen Willekens (20102). Evidence on (the lack of) Audit – quality. Differentiation in the Private Client Segment of the Belgian Audit Market; *European Accounting Review*; 13(3).p.p: 501 – 522.
82. Goelzer, D. 2010. Speech presented at the 2010 AICPA National Conference on Current SEC and PCAOB Developments, Washington, D.C., December 7,.Vol.7. p.p 251-289
83. Davis, Soo and Trompeter, K.R. (2002), "Do nonaudit service fees impair auditor independence? Evidence from going concern opinions", *Journal of Accounting Research*, Vol. 40 No. 4, pp. 1247-74

Abstract

The purpose of this research is to study the relationship between financial reporting quality, audit quality, and earnings power with company performance. It is worth noting that the time efficiency in this research is limited to the years 2015-2023, and this research also has three hypotheses. The research conducted is an applied research in terms of the type of objective and the research method is correlational in terms of nature and content. The research was conducted within the framework of deductive-inductive reasoning and panel analysis was used to analyze the hypotheses. The results of testing the research hypotheses showed that there is a significant and positive relationship between earnings power and company performance; there is a positive and significant relationship between audit quality and company performance. However, the relationship between financial reporting quality and company performance is not significant.

Keywords

Financial reporting quality, audit quality, earnings power, and company performance.
